

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM EN ENSİTÜSÜ

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

**GENÇ YETİŞKİNLERDE SOSYAL MEDYA
BAĞIMLILIĞININ AİLE BÜTÜNLÜK DUYGUSU VE
SALDIRGANLIK DAVRANIŞI İLE İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Elif Nur KINIKLI

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Oğuzhan KILINÇEL

İstanbul – 2021

TEZ TANITIM FORMU

- YAZARIN ADI SOYADI** : Elif Nur KINIKLI
- TEZİN DİLİ** : TÜRKÇE
- TEZİN ADI** : Genç Yetişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığının Aile Bütünlük Duygusu ve Saldırganlık Davranışı İle İlişkisinin İncelenmesi
- ENSTİTÜ** : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- ANABİLİM DALI** : Psikoloji
- TEZİN TÜRÜ** : Yüksek Lisans
- TEZİN TARİHİ** : 04.08.2021
- SAYFA SAYISI** : 75
- TEZ DANIŞMANLARI** : Dr.Öğr. Üyesi Mehmet Oğzuhan Kılınçel
- DİZİN TERİMLERİ** : Genç Yetişkinlik, Saldırganlık
- TÜRKÇE ÖZET** : Bu araştırmanın amacı, genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığının aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışları ile ilişkisinin incelenmesidir. Araştırma hipotezinde, genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığının, aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışları arasında ilişki olduğunu düşünülmüştür. Araştırma sonuçları hipotezi destekler niteliktedir.
- DAĞITIM LİSTESİ** :1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
2. YÖK Ulusal Tez Merkezi

Elif Nur KINIKLI

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM EN ENSİTÜSÜ

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

**GENÇ YETİŞKİNLERDE SOSYAL MEDYA
BAĞIMLILIĞININ AİLE BÜTÜNLÜK DUYGUSU VE
SALDIRGANLIK DAVRANIŞI İLE İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Elif Nur KINIKLI

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Oğuzhan KILINÇEL

İstanbul – 2021

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyduğumu başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel olarak atıfta bulunduğumu ve kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmının bu üniversitede veya başka bir üniversitede proje ve tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Elif Nur Kınıklı

...../...../.2021

T.C
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Elif Nur Kınıklı'nın 'Genç Yetişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığının Aile Bütünlük Duygusu ve Saldırganlık Davranışı İle İlişkinin İncelenmesi' adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Psikoloji anabilim dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Oğuzhan KILINÇEL

(Danışman)

Üye

Prof.Dr. Özden Şükran ÜNERİ

Üye

Dr.Öğr.Üyesi Hasan SEZEROĞLU

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2021

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ
Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu çalışmada genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığının, aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışının arasındaki ilişki incelenmiştir. Ek olarak yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, aile ile vakit geçirme süresi, sosyal medya kullanım süresi, psikiyatrik rahatsızlığın; sosyal medya bağımlılığı, aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışına etkisi incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan 18-35 yaş arası 338 kadın, 68 erkek olmak üzere 400 birey oluşturmaktadır. Çalışmada toplanan veri formları Google Form’a geçirilerek basit seçkisiz yöntemle 400 katılımcıya gönderilmiş ve doldurtulmuştur. Çalışmada veri formu olarak; Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği-Yetişkin Formu (SMBÖY-D), Buss Perry Saldırganlık Ölçeği (BPSÖ), Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği Kısa Formu (ABDÖ-K) kullanılmıştır. Çalışmanın analizinde; ölçekler arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson Korelasyon Analizi, bağımlı değişkenlerin bağımsız değişkenleri yordamasını analiz etmek için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi, İki bağımsız grubu karşılaştırıp farkın anlamlılığını test etmek için Bağımsız Örneklem T-Testi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre; aile bütünlük duygusu ile saldırganlık, fiziksel saldırganlık, öfke, sözel saldırganlık arasında zayıf düzeyde negatif ilişki; aile bütünlük duygusu ile düşmanlık arasında orta düzeyde negatif ilişki; sosyal medya bağımlılığı ile fiziksel saldırganlık, öfke, sözel saldırganlık arasında zayıf düzeyde pozitif ilişki; sosyal medya bağımlılığı ile saldırganlık, düşmanlık arasında orta düzeyde pozitif ilişki; sanal tolerans ile fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık arasında zayıf düzeyde pozitif ilişki; sanal tolerans ile saldırganlık, düşmanlık, öfke arasında orta düzeyde pozitif ilişki bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: sosyal medya bağımlılığı, aile bütünlük duygusu, fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık

SUMMARY

In this study, the relationship between social media addiction, sense of family cohesion and aggressive behavior in young adults was examined. In addition, age, gender, marital status, educational status, time spent with family, duration of social media use, psychiatric illness; The effects of social media addiction, family cohesion, and aggressive behavior were investigated. The sample of the study consists of 400 individuals, 338 women and 68 men, between the ages of 18-35 living in Turkey. The data forms collected in the study were transferred to Google Form and sent to 400 participants with a simple random method and had them filled. As a data form in the study; Personal Information Form, Social Media Addiction Scale-Adult Form (SMBÖY-D), Buss Perry Aggression Scale (SPSS), Family Integrity (Consistency) Sense Scale Short Form (USAS-F) were used. In the analysis of the study; Pearson Correlation Analysis was used to examine the relationship between the scales, Multiple Linear Regression Analysis was used to analyze the predictive variables of dependent variables, and Independent Samples T-Test was used to compare two independent groups and test the significance of the difference. According to the results of the study; weak negative relationship between family unity and aggression, physical aggression, anger, verbal aggression; moderate negative correlation between sense of family cohesion and hostility; weak positive correlation between social media addiction and physical aggression, anger, and verbal aggression; moderate positive relationship between social media addiction and aggression and hostility; weak positive correlation between virtual tolerance and physical aggression and verbal aggression; There is a moderate positive relationship between virtual tolerance and aggression, hostility and anger.

Keywords: social media addiction, sense of family cohesion, physical aggression, verbal aggression

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	v
TABLolar LİSTESİ	vi
ÖNSÖZ.....	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM ARAŞTIRMANIN ÖZELLİKLERİ

1.1 Araştırmanın Problemi	2
1.2 Araştırmanın Alt Problemleri	2
1.3 Hipotezler	2
1.3.1 Araştırmanın Amacı	3
1.3.2 Araştırmanın Önemi	3
1.3.3 Araştırmanın Problemleri	3
1.3.4 Araştırmanın Sayıtları	5
1.3.5 Araştırmanın Sınırlılıkları	5

İKİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR...

2.1 Bağımlılık	6
2.1.1 Sosyal Medya Bağımlılığı:	7
2.2 Aile Bütünlük Duygusu	9
2.2.1 Aile	9
2.2.2 Bütünlük Duygusu	10
2.2.3 Aile Bütünlük Duygusu:	10
2.3 Saldırganlık	11

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1 Araştırmanın Örnekleme	12
3.2 Araştırmanın Veri Toplama Araçları	12
3.2.1 Kişisel Bilgi Formu	12
3.2.2 Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği-Yetişkin Formu:	12
3.2.3 Buss Perry Saldırganlık Ölçeği:	13
3.2.4 Aile Bütünlük (Tutarlık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K):	13
3.3 Verilerin İstatiksel Analizi	13

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR

BEŞİNCİ BÖLÜM TARTIŞMA VE YORUM

5.1 Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması	35
---	----

5.2 Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması.....	36
5.3 Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Aile Bütünlük Duygusu Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması.....	36
5.4 Aile ile Vakit Geçirme Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması Yorumlanması.....	37
5.5 Eğitim Durumu Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması Yorumlanması.....	37
5.6 Yaş ile Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması	38
5.7 Cinsiyet Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması	39
5.8 Psikiyatrik Rahatsızlık Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması.....	41
5.9 Sosyal Medyada Geçirilen Süre Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması.....	42
5.10 Medeni Durum Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması.....	43

SONUÇ

KAYNAKLAR	51
EKLER LİSTESİ	55

KISALTMALAR

ABDÖ-K	:	Aile Bütünlük (Tutarlık) Duygusu Ölçeği
ark.	:	Arkadaşları
bkz.	:	Bakınız
BPSÖ	:	Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği
DSM	:	Diagnostic And Statistical Manual Of Mental Disorders
SMBÖ-YF	:	Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği-Yetişkin Formu
SPSS	:	Statistical Package For Social Sciences
vb.	:	Ve benzeri

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri.....	14
Tablo 2. Korelasyon Katsayısına İlişkin Sayısal Sınırlar	14
Tablo 3. Katılımcıların Demografik Özellikleri	16
Tablo 4. Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri....	17
Tablo 5. Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Ortalama ve Standart Sapmalarına Ait Bulgular	17
Tablo 6. Yaş ile Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulgular	18
Tablo 7. Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulgular.....	20
Tablo 8. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulgular.....	21
Tablo 9. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Aile Bütünlük Duygusu Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulgular.....	21
Tablo 10. Cinsiyet Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	22
Tablo 11. Medeni Durum Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	23
Tablo 12. Psikiyatrik Rahatsızlık Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	24
Tablo 13. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	25
Tablo 14. Sosyal Medyada Geçirilen Süre Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	29
Tablo 15. Aile ile Vakit Geçirme Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	32

ÖNSÖZ

Emek çok asildir...

Hummalı çalışmam boyunca tüm desteğini hissettiren sevgili aileme ve kıymetli arkadaşlarıma teşekkür ederim. Ayrıca özel olarak;

Her sıkıştığım da bir telefon kadar yakınımda olan meslektaşım ve dostum Psk. Hümevra Kotan'a,

Her türlü desteği sağlayan kıymetli dostum ve ev arkadaşım Av. Eda Nur Aydın'a

Teze sağladığı katkılarından dolayı Meslektaşım Uzman Klinik Psikolog Muhammed Usluca'ya

Yardımlarından ötürü Av. Mehmet Emin Ünal'a

Samimiyetinden ilham aldığım, biricik kız kardeşim Sude Gün Kınıklı'ya.

Sevgisini ve ilgisini yakinen hissettiğim erkek kardeşim İsmail Furkan Kınıklı'ya ve tez dönemi boyunca yanımda olan Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Oğuzhan Kılınçel'e sonsuz teşekkür ediyorum.

Bu tezi, eğitim hayatımın mimarları ve aile bütünlük duygusunu iliklerime kadar hissettiren, hayattaki tüm şansımı aileden yana kullanmış olduğumu düşündüren, Kıymet Değer Babam Erdoğan Kınıklı ya ve çok Sevgili Annem Selma Kınıklı ya ithaf ediyorum.

Elif Nur KINIKLI

GİRİŞ

Bir madde veya bir davranışı bırakamama, onu kontrol edememe durumuna bağımlılık denir. Bağımlılık kompleks bir yapıdır. Karşımıza daha çok alkol, sigara ve madde bağımlılığı olarak çıksa da oldukça fazla türü vardır. Oyun bağımlılığı, seks bağımlılığı, alışveriş bağımlılığı, yeme bağımlılığı ve internet bağımlılığı bu türler arasındadır. Davranışı kontrol edememe, olumsuz yönlerine rağmen davranışa engel olamama belirtiler arasındadır. Teknoloji bağımlılığı davranış tabanlı bağımlılıklar arasında gösterilir. Sosyal Medya insanların çok sık kullandığı iletişim ve etkileşime ortam hazırlayan sanal bir mecradır. Sosyal medya ağları İnsanlara birçok kolaylığı beraberinde getirir. Bilgiye hızlı erişim, iletişim kurma, sanal eğlenme, tanışma, kitap okuma ve oyun oynama gibi imkânlar sağlar imkânların yanı sıra farklı niteliklerde de etkileşim sağlar. İnsanlar içlerinde buldukları durumları sosyal medya sayesinde dile getirerek, kızdığı noktalara rahatlıkla eleştiri yaparak, sosyal bir özgürlük alanı oluşturmaktadır. Birey bu özgürlük alanında var olduğunu, dinlenilmeye layık olduğunun yanı sıra benliğini daha iyi ifade etme fırsatı yakalar (Bekiroğlu & Şahin,2019).

1900'lü yılların sonlarında hayatımıza giren dijitalleşme oldukça hızlı bir yayılım alanı oluşturur. Hayatı tek tuşla mucizevi bir rahatlığa kavuşturan internet, oldukça yüksek bir kullanıcı kitlesi oluştur. Taşınabilir cihazların üretim sıklığı da internet kullanımını yaygınlaştırmıştır. Kolay ulaşılabilir hale gelen cihazlardaki internet ciddi artış göstermiştir. İnsanlara hayatı kolaylaştırmak için geliştirilen sosyal medya, zamanla inanılmaz derecede artış göstermiştir. Bu durum patolojik durumu da beraberinde getirmiştir (Sağar,2019).

Çekici özelliklerinin yanı sıra internet anlayışımız çok değişmiştir. İnternet fayda sağlarken, kullanım sıklığından kaynaklanan problemleri de beraberinde getirmiştir. Bu problemler, internet bağımlılığı ismini almıştır. İnternet bağımlılığı da zamanla genişleyerek sosyal medya bağımlılığı alt faktörü olarak, ayrı bir başlıkta ele alınmıştır (Uğurlu, Sengul ve Sengul,2012).

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN ÖZELLİKLERİ

1.1 Araştırmanın Problemi

18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığının aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışı ile arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2 Araştırmanın Alt Problemleri

- 18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı hangi seviyededir?
- 18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde aile bütünlük duygusu ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişki nedir?
- 18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlısı bireylerin, saldırganlık davranışı ile ilişkisi nedir?
- 18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde aile bütünlük duygusu ile saldırganlık davranışı arasındaki ilişkisi nedir?
- 18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde sosyal medya kullanım sıklığının aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışı ile arasındaki ilişki nedir?

1.3 Hipotezler

18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı ile aile bütünlük duygusu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki vardır.

18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı ile saldırganlık arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde aile bütünlük duygusu ile saldırganlık arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

18-35 yaşındaki genç yetişkinlerde aile bütünlük duygusu ile sosyal medya bağımlılığı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır.

1.3.1 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, ülkemizde sık rastlanan sorunlardan olan ve sayısı sürekli artan sosyal medya bağımlılığının aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışı ile ilişkisinin incelenmesidir. Daha önce literatürde sosyal medya bağımlılığı ile ilgili çalışmalar yapılmasına karşılık, sosyal medya bağımlılığının aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışları ile ilişkisine yönelik çalışmalar oldukça azdır. Genç yetişkinlerde görülen sosyal medya bağımlılığının aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışı ile ilişkisinin olup olmadığı saptanmak istenmiştir.

1.3.2 Araştırmanın Önemi

Hızlı iletişim sağlayarak zaman tasarrufu yapma, yeterli ve tatmin edici bilgiye ulaşma, mesafeleri kısaltma gibi birçok avantajının yanı sıra bilinçli kullanılmadığında sosyolojik ve psikolojik şiddeti de beraberinde getiren bu teknolojik durum son zamanlarda gündemi meşgul etmiştir. Özellikle internet bağımlılığı ve buna benzer şekilde ortaya çıkan saldırganlık davranışları ve buna bağlı olarak da aile tutumları konusu araştırmacılar ve eğitimciler tarafından araştırılmıştır. Konuyla ilgili araştırmalar ele alındığında internet bağımlılığının, saldırgan davranışlara sebebiyet verdiği, bu durumun hem dünyada hem de ülkemizde oldukça fazla olduğu ve gençlerin psikolojik sağlıklarını ciddi şekilde tehdit ettiği düşünülmektedir (Bekiroğlu&Şahin.2019). Bu çalışma, sosyal medya bağımlılığının, aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışı ile aralarındaki ilişkiye bakılarak, önleyici tedbirler alınmasına katkı sağlaması açısından önemlidir.

1.3.3 Araştırmanın Problemleri

İletişim teknolojilerinden internet, insan yaşamını daha pratik hale getirdiği için vazgeçilmezler arasında yer almaktadır. Bireylere sunduğu iletişim becerileri, bilgi alışverişi, kısa yoldan bilgiye ulaşım onu oldukça çekici hale getirmektedir. Bunların yanı sıra, tanımadığı insanlarla iletişime geçmek ve yapılan uluslararası araştırmalara göre dijital teknolojiye maruz kalmak, bozulmuş sosyal işlevsellik, içe çekilme davranışlarına sebep olmuştur (Yeşilyurt&Turhan,2020). Dijitalleşme 1900'lü yılların sonuna doğru ortaya çıkmıştır. Zaman tasarrufu, bilgiye hızlı ve zahmetsiz bir şekilde ulaşma, fiziksel

bir güç uygulamadan hedeflediğimiz davranışı bir tuşla halletme, gibi etkilerinden dolayı insan hayatında önemli bir rol oynamaktadır. İnternet bireylerde aynı zamanda etkileşim kurabilme olanağı da sunmaktadır (Eroğlu Ve Güler, 2015). Bu internet kullanım tutumu ‘bağımlılık’ olgusuna neden olmaktadır.

Günümüzde yapılan araştırmalar internetin çok sık kullandığını göstermektedir (Çiftçi,2018). Çekici gelen yanlarının yanı sıra yeni internet anlayışı dengelerimizi oldukça değiştirmiştir. İnternet bağımlılığı ele alınan sosyal medya bağımlılığı, gün geçtikçe artan sayısı ile ayrı bir başlık olarak ayrılmıştır (Aktan,2018). Yetişkinlerde gerçek yaşamdan kopup çevrim içi sohbet ortamları oluşturulmakta ve sohbet arkadaşları edinilmektedir. Oyun bağlamında çevrimiçi kumar oynanmaktadır. Dizi, film bağımlılıkları örnekleriyle karşımıza oldukça sık çıkmaktadır. Bu durum obsesif ve kompulsif davranışları da beraberinde getirir. Birey düşünce haline getirir akabinde ise davranış olarak gerçekleştirir. Problemler internet kullanım özellikleri; aileden ve baskıdan kaçış, duygusal olarak zinde olmaya çalışma gibi durumları içerirken, diğer bağımlılık türleriyle de aynı amacı taşır. Kişi alkol, yiyecek ve madde kullanımını kaçış olarak düşünürken sosyal medya bağımlılığı da bir kaçıştır(Sağar,2019).Sosyal Medya bireylerin görüşlerini, duygularını, düşüncelerini paylaşabildikleri ve kendi gibi düşünen insanları bir araya getirebilen bir mecradır. İnsanlar ait olma ihtiyacını bu şekilde tatmin etmek isterler. Bu şekilde ihtiyacın karşılanmaya çalışılması gerçek yaşamdan kopukluklar gösterir. Birey gerçek dünya ve sanal dünya arasında sıkışıp kalır. Bu sıkışma işlevsizliğe yol açar (Yüksel, Çini Ve Yasak,2020). Yaşamımız boyunca davranış problemleri iç yönelim ve dış yönelim olarak ayrılmıştır. Uzmanlar çocukluk dönemini referans alarak birey davranışlarını iki kategoriye ayırmışlardır. İçe yönelim davranışlarında anksiyete ve panik bozukluk ve olumsuz düşünceler karşımıza çıkarken, dışa yönelik davranışlarda ise saldırgan davranışlar karşımıza çıkmaktadır.

Oyun bağımlılığı ve davranış bozukluklarını hakkında yapılan araştırmalar, oyun bağımlılığı ile saldırganlık davranışlarının ilişkili olduğu tespit edilmiştir (Sallayıcı&Yöndem,2020). Ebeveynlerin göstermiş olduğu tutumlar aile bütünlük duygusunun oluşmasında etkilidir. Ailenin gençlere gösterdiği mükemmeliyetçilik tutumu ve çatışma hali gençlerde strese sebebiyet

vermektedir. Aile ile iletişim olumsuz olarak etkilenir. Bu stresli durum karşısında gençler aile ile iletişim kurmak yerine sosyal medya kullanımını daha da sıklaştırmışlardır. Aile tutumları sosyal medya bağımlılığını tetikler niteliktedir (Bilgin, Şahin ve Togay,2020).

İnternetin çok sık kullanılması çeşitli sorunları da beraberinde getirmektedir. Scaglione, gelene zorbalığı sanal âleme taşımanın siber zorbalığa etkisi olduğunu nitelemiştir. İnsanlar normal hayatlarında yaptığı olumsuz davranışları internet ortamına da taşıma eylemi göstermektedirler. Bu durum insanların saldırganca tavırlar beslediğini göstermektedir (Eroğlu ve Güler, 2015). Ülkemizde yapılan araştırmalara bakıldığında sosyal medya bağımlılığı, aile bütünlük duygusu ve saldırgan davranışlar gösterme ile ilgili çalışmaları örnekleme çoğunlukla çocuklar ve ergenler üzerinde olduğu görülürken,18 -35 yaşlarındaki genç yetişkinlerde yapılan çalışma sayısının oldukça az olduğu görülmektedir.

1.3.4 Araştırmanın Sayıtları

1-18-35 yaşındaki genç yetişkinlerin soruları ivedilikle cevaplandıkları kabul edilmiştir.

2- 18-35 yaşındaki 406 genç yetişkinin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

3- Araştırmada kullanılan ölçeklerin ilgili değişkenleri geçerli ve güvenilir şekilde ölçmektedir.

1.3.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

1-Bu araştırma sadece T.C bulunan sosyal medya bağımlısı 18-35 yaşlarındaki genç yetişkinlerle sınırlıdır.

2-Elde edilen ölçekler 406 kişiye uygulanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR

2.1 Bağımlılık

Maddenin amaçları dışında aşırı kullanımı, buna bağlı olarak tolerans geliştirmesine ve maddenin kullanılmadığı zaman yoksunluk belirtileri göstererek hayatı olumsuz etkilemesine bağımlılık denir. Bağımlılığın pekiştirici bir etkisi vardır. Beyinde bulunan ödül sistemini devreye sokarak keyif almamızı sağlar. Ödül sistemi davranışlarımızın devamlılığını tetikler. Kişi olumsuz davranışlarla karşılaştığını görse de takıntılı bir şekilde aynı davranışı yapma durumu gösterir (Uğurlu,Şengül ve Şengül,2012).

DSM 5' e göre bağımlılık için şu belirtileri göstermek gerekmektedir. Maddeye karşı tolerans geliştirmek, bırakmayı istemek ve başarısız olmak, yoksunluk belirtileri göstermek, hayatını sekteye uğratmasına rağmen madde kullanımına devam etmek gibi belirtiler gösterir. Bu üç tanesini belirgin olarak taşımak bağımlılık tanısı almak için yeterlidir (Balıkçı,2018).

Bağımlılık birçok türü içerisinde barındırır. İlk etapta bağımlılık denilince aklımıza alkol, sigara ve madde bağımlılığı gelmiş olsa da bireyler davranışsal olarak da bağımlılık geliştirirler. Bunlar; oyun oynama bağımlılığı, yeme bağımlılığı, seks bağımlılığı, alışveriş bağımlılığı ve internet bağımlılığı ve kumar bağımlılığı gibi bağımlılık türleridir. Madde ve alkol bağımlılığı vücuda madde alınan bağımlılıklardır. Kumar bağımlılığı ise, vücuda herhangi bir maddenin alınması söz konusu değildir. Bu bağlamda bağımlılıkta kendi içerisinde başlıklara ayrılmıştır. Bu bağımlılık türleri; Mental Bağımlılıklar, Davranışsal Bağımlılıklar ve Fiziksel bağımlılıklar olarak ayrılmıştır. Fiziksel bağımlılıklarda fiziki olarak bağımlılık kazandığımız; alkol, sigara ve madde bağımlılığı iken, Oyun bağımlılığı ve internet bağımlılığı davranışsal bağımlılıklar başlığı altında ele alınmıştır (Balıkçı,2018).

Davranış tabanlı bağımlılıklar teknolojinin sebep olduğu bağımlılıklarını da kapsamaktadır. Dizi, film izleme yahut bilgisayar oyunları bunlara örnek verilmektedir. Teknolojinin insana sunduğu görsel ve işitsel duyumlar da bağımlılığı artırır (Günüç&Kayri,2010).

2.1.1 Sosyal Medya Bağımlılığı:

İnternet kelimesi İngilizceden gelmektedir. İngilizcedeki inter ve net kelimeleri ağlar arası anlamına gelmektedir. İnternet karşımıza ilk defa Amerikan Gelişmiş Savunma Araştırmaları Dairesi Ağı (ARPANET) projesi olarak çıkmıştır. Bilim adamları arasındaki iletişimi kurmak amacıyla hazırlanmıştır. İnsanlığın dünyaya gelmesiyle oluşan iletişim sürekli değişim göstererek internet insanlarla buluşmuştur. İstekler ve taleplerin değişmesiyle teknolojide yeniden şekillenmektedir. Aile ile oturmaya son vererek bireyselleşen toplumlarda daha geniş alanlara yayılmıştır. Bireyselleşen toplumlarda aile bütünlük duygusunun az olduğunu düşünürsek, aile bütünlük duygusu olmayan toplumlarda internet dağılım hızı da daha fazladır. İnternet, günümüzde sık sık kullanım sıklığı ile tartışmalara konu olan bir durumdur. Dünyada 2.6 milyon bilgisayar, tablet ve akıllı telefon kullanımı vardır (Balıkçı,2018).

Bağımlılık türlerinden farklı gibi görünse de daha sinsice yaklaşan bir dürtü kontrol bozukluğudur. Özellikle genç yetişkinlerde ve ergenlerin kullanım sıklığı ile karşımıza çıkmaktadır. Kendini ifade etme inancına bürünen birey, sosyal medya vasıtasıyla kendini daha rahat ifade etme özgürlüğü bulur. İnsanların hayatlarına paylaşımlarından konuk olur. Bu sayede hem kendi hayatını daha iyi yansıttığını düşünür hem de insanların hayatlarına daha kolay gözlem yapma olanağına sahip olur. Konuyu daha iyi anlaşılabilir hale getirmek için Herzog, doyumlar ve kullanımlar yaklaşımını geliştirmiştir. Yaklaşımına göre; bireylerin psikolojik ve sosyolojik ihtiyaçlarını tatmin etmek için kitle iletişim araçlarından istifade ettiği düşünülür (Aktan,2018).

Bireyler akıllı telefonlarından ayrıldığı an panik içerisine düşerler. Ailede ve sosyal çevrede iletişim halinde olmak yerine telefon ile iletişim halindedirler. Güne başlarken ve günü bitirirken ilk ve son bakılan yer telefonlardır.

Yapılan araştırmalara göre dünyada ortalama kişi takriben altı saate yakın süre geçirir. Türkiye’de ise en çok vakit geçirilen mecralar Youtube, Facebook, Instagram’dır (Çömlekçi ve Başol,2019).

Daha önce gazetede bir habere göre Amerikalılar tarafından yakından bilinen Jason Waldez adlı suçlu polisler tarafından çatışmaya girer. Bir otel görevlisini de rehin alır. Tam 16 saat süren çatışmada sosyal medyayı aktif

kullanması oldukça dikkat çekmiştir. Durum tespiti için ailesi ve takipçileriyle mesajlaşır. En sonunda rehin aldığı kişiyi sosyal medya hesabından paylaşarak beğeni ve yorum alır.

Bir başka habere göre Mısırda yaşayan bir aile yeni doğduğu çocuklarının adını Facebook koymuştur. Yine başka bir aile ise Facebook'taki bulunan "Like" seçeneğini kızına isim olarak vermiştir. Sosyal Medya gün geçtikçe sayısı artan ve yaşamın neredeyse çoğunluk kısmını oluşturan bir mecra haline gelmektedir. Yaşamın tam ortasındadır. İnternetin en çok kullanıldığı kısım haline gelmiştir. İnsanlar sosyal etkileşim sayesinde, mutluluklarını, hüznelerini, öfkelerini rahatlıkla ifade ederler. Dünyada gerçekleştirilen olumlu yahut olumsuz durumlara sosyal medyadan hızlıca ulaşım sağlarlar. Etkileşimin yanı sıra gündeme göre hareket ederler. Bir anda bir savaş için tepki gösterirken, diğer tarafta birden olumlu bir davranışın varlığında anında tepki geliştirebilirler. Sosyal medya kullanımı herkese göre farklılık gösterir. Kişinin o anki yoksunluk belirtileri ile paralellik gösterir. Kişide bazen kendini gösterme durumu ortaya çıkarken bazen de yalnız kalmak için bir kaçış yolu olarak karşımıza çıkmaktadır (Hazar,2011).

Sosyal medya toplumumuzda genelde ergenlerin çoğunlukta kullanıldığı bir mecradır. Sosyal medya kişinin rutin işlerini engelliyorsa, aile ve arkadaş çevresiyle sıkıntılar çıkarıyorsa, akademik ve hayat başarısını olumsuz etkiliyorsa ve kullanılmadığı zaman kişide asabiyet ve öfke yapıyorsa bağımlık olarak nitelendirilir. Sosyal Medya bağımlılığı hastalık olarak tanımlanmıştır. İnternet bağımlılığının psikiyatrik bir bozukluk olarak tanınması Young (1996) tarafından olmuştur. İlk internet bağımlılığı polikliniği Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları hastanesinde açılmıştır ve halen devam etmektedir. Türkiye'de buna paralel olarak medya okuryazarlığı ile bu durumu azaltmak hedeflenmiştir. Kullanımlar ve Doyumlar Kuramına göre insanlar ihtiyaçlarını gidermek için ve haz doyumuna ulaşmak için kitle iletişim araçlarını kullanır. Kullanımlar ve Doyumlar Kuramına 1986'da Rubin ve Windahl tarafından bağımlılık unsuru eklenmiştir. Kullanımlar ve Bağımlılık modeline göre kişi ihtiyaçlarına karşılamak için medyaya başvuracak akabinde daha çok başvurmak isteyecektir. Bu durum sonunda medya kişi için vazgeçilmez bir mecra olacaktır. Bireyin tutum ve davranışları da bu modele göre değişim gösterecektir. Birey her

ihtiyacını karşılamak için Sosyal Medyaya girdiğinde bağımlılık geliştirecektir. MelvinDeFleur ve Sand-raBall-Rokeach tarafından ilk defa Medya Bağımlılığı kavramı ortaya çıkmıştır (Çiftçi,2018).

Sosyal medyada çoğu zaman denetimsiz içerikler mevcuttur. Bu denetimsiz içerikler kötü davranışları gündeme taşır. İnsanlar şiddetli içeriklere maruz kalır. Sosyal Medya saldırganlık dürtüsünü harekete geçirir. İnsanlar kendi gibi düşünmeyen yahut zıt fikirleri savunan diğer insanlara karşı öfke duyar. Aynı zamanda kaygı ve korku duygularına sebebiyet verirken şiddet durumunu da tetikler. İnsanlar içinde bulunduğu dünyaya karşı güvensiz ve tetikte olurlar. Sosyal mecralarda şiddet görünürdür. İnsanlar görsel ve işitsel paylaşımlarla şiddete yakinen maruz kalmaktadır. Çeşitli suç işleyen insan grupları da örgütlenmek ve şiddeti daha çekici hale getirmek için sosyal medyayı kullanmaktadır. Son zamanlarda psikolojik şiddet gibi isimlendirebileceğimiz bir başka şiddet türü de, sosyal medyadan alınan olumsuz yorumlardır. Sosyal Medyada meydana gelen şiddetin gerçek dünyada da aynı korku ve endişeyi sağladığı araştırmalar sonucunda rastlanmıştır (Akçay&Şahin,2019).

2.2 Aile Bütünlük Duygusu

2.2.1 Aile

Bireyin dünyaya gelmesiyle yaşamını devam ettirecek her türlü desteğin sunulduğu sosyal ortamdır. Birey yaşamı boyunca göstermiş olduğu tutum ve davranışların temelini burada atar. Normlar, şemalar aile ortamında şekillenir. Sosyalleşmenin ilk ve en yoğun yaşanan kısmıdır. Aile toplumsal değer yargılarını da öğreten yaşam boyu bizimle gelebilecek davranışların tohumunun atıldığı yerdir. Günümüzde sağlıklı toplumun ilk aşaması sağlıklı ailedir. Ailede görülen davranışlar, tutumlar karakter yapımızı etkiler. Aile içi iletişim toplum ve aileler için oldukça önemlidir. İletişimi iyi olan ailelerde güzel davranışlar gösterme eğilimi görülürken, aile içi iletişimi kuvvetli olmayan ailelerde şiddet ve saldırganlık davranış gösterme eğilimi artar. Aile toplumun ilk birimidir. Birçok davranış aile ile başlar. İnsanın ilk iletişim kurduğu yerdir burada iletişim doğmadan başlar, doğduktan sonrada iletişim algısı şekillenmeye devam eder (Güleç,2018).

2.2.2 Bütünlük Duygusu

Aaron Antonovsky tarafından ortaya çıkarılan bütünlük kavramı, kişilerde sağlıklı olmanın kaynaklarını belirlemek için çıkarılmıştır. Keşfedilen ve geliştirilen yaklaşıma salutojenik ismini vermiştir. Bu yaklaşım, hastalıkların yanı sıra sağlıklı durumların daha iyi hale nasıl gelebileceği üzerine odaklanmıştır. Bütünlük duygusunun temelleri çocukluk döneminde atılmaktadır. Ergenlik döneminde ve sonrasında daha az şekillenmektedir. Atonovsky'nin Salutojenik yaklaşımında kişiler zorluklarla karşılaştıklarında diğer insanlardan nasıl daha iyi durumu idare eder sorusunun cevabıdır. Bütünlük duygusuna sahip kişiler, sıkıntılar karşısında daha iyi bir duruş sergilerler ve baş etme güçleri oldukça yüksektir. Yapılan araştırmalarda bütünlük duygusu güçlü olan bireylerin benlik saygılarının daha yüksek olduğuna rastlanılmıştır (Çeçen,2007).

Bütünlük duygusu hayatta ne olursa olsun onu yönetebilme algısı kazanmaktır. Kişinin hayata karşı daha güçlü bir bakış açısı geliştirir. Hayat kaynaklarını belirlemede ve onları yönetebilmede oldukça önemli bir rol oynar.

2.2.3 Aile Bütünlük Duygusu:

Bütünlük kavramını ortaya atan Antonovsky, kişilerde gelişen bütünlük duygusunun ailede de olduğunu savunmuştur. Aile bütünlük duygusu ailenin birbiri arasında sorumluluklarının ve sevginin samimi olarak ifade edilerek sürdürülmesidir. Araştırmalar bireyin benlik duygusu ve aile bütünlük duygusu arasında anlamlı bir ilişki olduğunu kanıtlamaktadır. Ailenin devamlılığı ve birliği için oldukça önemli bir duygudur. Bireylerde aile bütünlük duygusunun olması, ailede meydana gelen olumsuz durumlarla baş etmede daha güçlü ve duygusal olarak daha pozitif hareket etmeyi sağlar. Kişilerin duygusal olarak daha güçlü olduklarına rastlanır. Dünya son zamanlarda aile bütünlük duygusu üzerinde durmaktadır. Zamanla meydana gelen savaş, göç ve benzeri durumlar aile bütünlük duygusunu olumsuz etkilemektedir. Dünyada bu alanda çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle Amerika'da çeşitli nedenler ve sigorta erişimine ulaşmadaki pahalılık toplumu bireyselleştirmektedir. Türkiye'de ise değişen aile yapıları için Aile Değişim Modelleri üzerinde çalışmıştır. İnsanlar çocuk yerine sınırsız özgürlük anlayışı kapsamında hayvan beslemeyi tercih etmektedir.

Avrupa Birliği İstatistik Ofisi verilerinde göre her yüz evlilikten 50 'si boşanma ile sonuçlanmaktadır. Yine aynı sonuçlara göre evlilik dışı ocuk sayısı da artış göstermektedir (KilioğluAral,2018).

2.3 Saldırganlık

şiddet, insanın maddi ve manevi bütünlüğüne karşı her türlü olumsuz tutumdur. Saldırganlık insanda bulunan temel dürtülerinden oluşur. Kelime olarak g, yenmek, egemenlik altına almak gibi anlamlara gelmektedir. Saldırganlık şiddetle birbirinden farklı olgulardır ama köken olarak baktığımızda ikisi birbirinden ayrı düşünülemez. şiddet ve saldırganlık insanda bulunan pek tabi duygudur. Saldırganlık toplumsal olarak zarar verme eğilimidir. Saldırganlığın en temelinde onu harekete geçiren ana davranış engellenme davranışıdır. Kişi başkası tarafından kısıtlandığı ve engellendiğini düşündüğü an saldırgan olma eğilimi gösterir. Kişi de bulunan temel ihtiyaçlar karşılanmadığında da saldırganlık baş gösterir. şiddet tek başlık olarak görünse de içinde birçok başlığı da barındırır. Psikolojik, Fizyolojik ve Cinsel olarak da türlere ayrılır. Dünyada en çok görülen boyutu ise ne yazık ki aile içi şiddettir. Aile içi iletişimi engelleyen davranışlar, anlaşılmamak ve bu durumu destekleyen davranışlardır. şiddet hem ihmal hem de istismar mahsulüdür. Dünyada bu durum çok farklıdır. lkeler saldırganlıkta farklı eğilimler göstermektedir. ocuk yetiştirirken Japonya'da şiddete başvurulmazken, Amerika'da şiddet oldukça sık başvurulan bir yöntemdir. Aile yapılarına baktığımızda ise Amerika'da gençler ailelerinden ayrı bir yaşam sürme davranışı gösterirler. Bu durumda aile bütünlük duygusunu olumsuz etkilemektedir.çocuğa şiddet gösteren toplumları incelediğimizde çocukların gelecekteki yaşantılarında ciddi psikolojik sıkıntılar yaşadığı görülmüştür. Buna dayanarak da saldırgan davranışlar gösterdikleri görülür (Ayan,2007).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1 Araştırmanın Örnekleme

Bu çalışmanın örnekleme Türkiye’de yaşayam 18-35 yaşlarındaki 338 kadın, 68 erkek olmak üzere toplamda 406 kişiden oluşmaktadır. Veriler seçkisiz ardışık örnekleme yöntemi ile toplanmıştır. Literatür incelendiğinde benzer araştırmalarda katılımcı sayısı 250-500 arasındadır. Katılımcı sayısı buradan yola çıkarak belirlenmiştir. Katılımcılara internet ortamında onam formu ve ölçekler uygulanmıştır.

3.2 Araştırmanın Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği- Yetişkin Formu”, “Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği” ve “Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ” toplanmıştır. Veriler Google anket tekniği ile elde edilmiştir.

3.2.1 Kişisel Bilgi Formu

Bireylerin kişisel bilgilerin araştırıldığı formda, yaşları, cinsiyetleri, eğitim durumları, psikiyatrik bir rahatsızlığa sahip olup olmadıkları ve günlük sosyal medyada geçirdikleri zaman sorulmuştur.

3.2.2 Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği-Yetişkin Formu:

Şahin ve Yağcı (2017) tarafından 18-60 yaş bireylerde sosyal medya bağımlılığını ölçmek için geliştirilmiştir. 78 maddeden geçerlilik ve güvenilirlik durumlarına göre 46 maddeye düşürülmüştür. Ölçeğin gelişmesinde ilk olarak alan taraması yapılmıştır. Alan yazındaki bilgiler ve uzmanlarının görüşleri doğrultusunda SMBÖ-YF’na ilişkin 78 maddeden oluşan taslak oluşturulmuştur. Daha sonra dil hataları ve çeşitli analizler sonucu madde sayısı 46 olmuştur. Ölçek formu 41’i olumlu ve 5’i olumsuz maddelerden oluşur. Olumsuz ifadelerde tersi kodlama puanlanmıştır. Ölçeğin, 2 alt boyut ve 20 betimlemeden oluşan bir yapı oluşturulmuştur. Son hali olarak 20 maddeden oluşmaktadır. 5’li dereceleme ölçeğine uygun olarak aralık katsayıları hesaplanmıştır. Sanal tolerans ve sanal

iletişim olarak iki alt dalı vardır. Sanal toleransı 1 ve 11. maddeler yansıtır. Sanal iletişimi ise 12 ve 22. maddeler yansıtır. 5’li Likert (1= Hiçbir Zaman, 2=Nadiren, 3=Bazen, 4=Sık Sık, 5=Her Zaman) ile derecelenmektedir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı 94’dür. Ölçekte en yüksek puan 100, en az puan ise 20’dir. Puan yükseldikçe bağımlılık artar. Bu araştırma kapsamında Cronba Alpha(α) katsayısı.89 bulunmuştur.

3.2.3 Buss Perry Saldırganlık Ölçeği:

Ölçek, Buss-Perry (1992) tarafından oluşturulmuştur. Bireylerde saldırganlık davranışları ölçmeyi hedeflenmiştir. Buss-Durkee Düşmanlık Envanteri (1975) ölçeğinin geliştirilmesiyle meydana gelmiştir. 29 maddeden oluşan, 5’li Likert türü ölçektir. Saldırganlığın 4 boyutunu ölçmeyi hedefler. Fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık, düşmanlık ve öfke boyutuyla ilgilendir. Fiziksel saldırganlık, 9 soru; sözel saldırganlık, 5 soru; öfke, 7 soru; düşmanlık, 8 soruyu içermektedir. İç tutarlık ölçüldüğünde yeterli çıkmıştır. Ölçeğin alfa değeri 0,85’dir Ölçek literatürde en çok kullanılan saldırganlık ölçeğidir. Bu araştırma kapsamında Cronba Alpha(α) katsayısı.89 bulunmuştur.

3.2.4 Aile Bütünlük (Tutarlık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K):

Bireyin ailesine karşı bütünlük duygusunu ölçer. Ölçeğin orijinal hali Antonovsky ve Sourani (1988) tarafından 26 madde olarak oluşturulmuştur. 12 maddelik kısa formunu Sagy (1998) hazırlanmıştır. Ölçek geliştirilmiş kısa formdur.12 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 1 ve 7 Likert tipinde değerlendirme oluşturur. Bireyin ailesine karşı bütünlük duygusunu ölçer. Madde puan korelasyonu 45 ile 65 arasında değişmektedir. Cronbach alfa katsayısı 80’dir. Ölçekten alınan yüksek puan bireyin aile bütünlük duygusunun yüksek olduğunu gösterir. Bu araştırma kapsamında Cronba Alpha(α) katsayısı.83 bulunmuştur.

3.3 Verilerin İstatiksel Analizi

SPSS 25 programı kullanılarak analizler yapılmıştır. Analizin ilk aşaması olan normallik testi uygulanmış ve değişkenlere ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde, ilgili değerlerin -2 ile +2 arasında olduğu görülmektedir. George ve Mallery (2010)’a göre çarpıklık ve basıklık

değerlerinin -2 ile +2 aralığında olması normal dağılım için yeterli olduğu tespit edilmiştir

Tablo 1. Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	Çarpıklık	Basıklık
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	-0,459	-0,064
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	0,311	-0,045
Sanal Tolerans	0,161	-0,547
Sanal İletişim	0,377	0,234
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	0,732	0,039
Fiziksel Saldırganlık	1,089	1,516
Öfke	0,699	0,177
Düşmanlık	0,723	-0,142
Sözel Saldırganlık	0,611	-0,020

Normal dağılıma karar verdikten sonra parametrik analizler kullanılmaya karar verilmiştir. Bu araştırma da Bağımsız Örneklem T-testi iki bağımsız grupları karşılaştırırken tercih edilmiştir. Tek Yönlü Varyans (ANOVA) testi ikiden fazla bağımsız grupları karşılaştırırken tercih edilmiştir Pearson Korelasyon analizi ile ölçekler arasındaki ilişki ve ölçek ile sürekli değişken arasındaki ilişki incelenmiştir. Son olarak bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni yordamasını analiz etmek için Basit Doğrusal Regresyon analizi yapılmış ve yöntem olarak Stepwise yöntemi tercih edilmiştir.

Tablo 2. Korelasyon Katsayısına İlişkin Sayısal Sınırlar

Korelasyon Katsayısı	Değerlendirme
0.00 – 0.30	Düşük
0.31 – 0.70	Orta
0.71 – 1.00	Yüksek

Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum (14. Baskı). Ankara: Pegem Akademi

Yukarıda ki tablodaverilen sınırlara göre korelasyon bulguları mutlak değer olarak 0.00 ile 0.30 değerleri arasında ise düşük düzeyde ilişki, 0.31 ile

0.70 değerleri arasında ise orta düzeyde ilişki, 0.71 ile 1.00 değerleri arasında ise yüksek düzeyde ilişki olduğu söylenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Tablo 3. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Kadın	338	83.3
	Erkek	68	16.7
	Toplam	406	100.0
Medeni durum	Evli	54	13.3
	Bekar	352	86.7
	Toplam	406	100.0
Eğitim durumu	Ortaokul mezunu	16	3.9
	Lise mezunu	124	30.5
	Üniversite mezunu	236	58.1
	Yüksek lisans ve üzeri	30	7.4
	Toplam	406	100.0
Psikiyatrik rahatsızlık	Evet	24	5.9
	Hayır	382	94.1
	Toplam	406	100.0
Sosyal medyada geçirilen süre	2 saat ve altı	107	26.4
	3-6 saat	250	61.6
	7-10 saat	49	12.1
	Toplam	406	100.0
Aile ile Vakit Geçirmeden Hoşlanıyor musunuz?	Hoşlanmıyorum	23	5.7
	Biraz Hoşlanıyorum	81	20.0
	Hoşlanıyorum	302	74.4
	Toplam	406	100.0
Sosyal medyayı en çok hangi amaçla kullanıyorsunuz?	Araştırma Yapmak	45	11.1
	Boş Vakit Geçirmek	158	38.9
	Paylaşım yapmak	15	3.7
	İletişim Kurmak	83	20.4
	Dizi ve Film İzlemek	62	15.3
	Haber	23	5.7
	Oyun Oynamak	4	1.0
	İş	16	3.9

Toplam	406	100.0
--------	-----	-------

Katılımcıların, %83.3'ü kadın, %16.7'si erkek, %13.3'ü evli, %86.7'si bekar, %3.9'u ortaokul mezunu, %30.5'i lise mezunu, %58.1'i üniversite mezunu, %7.4'ü yüksek lisans ve üzeri mezun, %5.9'unda psikiyatrik rahatsızlık var, %94.1'inde yok, %26.4'ü 2 saat ve altı, %61.6'sı 3-6 saat, %12.1'i 7-10 saat kadar sosyal medyada vakit geçiriyor, %5.7'si ailesi ile vakit geçirmekten hoşlanmıyor, %20'si ailesi ile vakit geçirmekten biraz hoşlanıyor, %74.4'ü ailesi ile vakit geçirmekten hoşlanıyor, %11.1'i araştırma yapmak, %38.9'u boş vakit geçirmek, %3.7'si paylaşım yapmak, %20.4'ü iletişim kurmak, %15.3'ü dizi ve film izlemek, %5.7'si haber, %1'i oyun oynamak, %3.9'u iş amacıyla en çok sosyal medyada vakit geçiriyor.

Tablo 4. Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	n	Min	Maks	\bar{X}	Ss.
Yaş	406	18	35	24	4

Katılımcıların yaşları ilgili tanımlayıcı istatistiklere bakıldığında, Yaş ortalaması ($\bar{X}=24$, $Ss.=4$)'dür. En küçük yaş 18, en büyük yaş 35'dir.

Tablo 5. Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğine İlişkin Ortalama ve Standart Sapmalarına Ait Bulgular

	n	Min	Maks	\bar{X}	Ss.
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	406	33	78	55.68	8.55
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	406	20	99	53.29	14.18
Sanal Tolerans	406	11	55	31.33	8.74
Sanal İletişim	406	9	45	21.96	6.90
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	406	35	113	62.42	16.11
Fiziksel Saldırganlık	406	9	35	17.18	4.65
Öfke	406	7	34	16.03	5.81
Düşmanlık	406	8	36	17.43	6.50
Sözel Saldırganlık	406	5	24	11.78	3.77

Katılımcıların, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ortalaması ($\bar{X}=55.68$, $SS=8.55$), Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ortalaması ($\bar{X}=53.29$, $SS=14.18$), Sanal Tolerans alt boyut ortalaması ($\bar{X}=31.33$, $SS=8.74$), Sanal İletişim alt boyut ortalaması ($\bar{X}=21.96$, $SS=6.90$), Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ortalaması ($\bar{X}=62.42$, $SS=16.11$), Fiziksel Saldırganlık alt boyut ortalaması ($\bar{X}=17.18$, $SS=4.65$), Öfke alt boyut ortalaması ($\bar{X}=16.03$, $SS=5.81$), Düşmanlık alt boyut ortalaması ($\bar{X}=17.43$, $SS=6.50$), Sözel Saldırganlık alt boyut ortalaması ($\bar{X}=11.78$, $SS=3.77$) olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Yaş ile Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulgular

	Yaş
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	.208**
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	-.240**
Sanal Tolerans	-.243**
Sanal İletişim	-.185**
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	-.248**
Fiziksel Saldırganlık	-.137**
Öfke	-.224**
Düşmanlık	-.213**
Sözel Saldırganlık	-.178**

** $p<0.01$, * $p<0.05$ Kullanılan test: Pearson Korelasyon Testi

Bulguları kontrol ettiğimizde, Yaş ile Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ($r=.208$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, Yaş ile Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ($r=-.240$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Yaş ile Sanal Tolerans ($r=-.243$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Yaş ile Sanal İletişim ($r=-.185$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Yaş ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ($r=-.248$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Yaş ile Fiziksel Saldırganlık ($r=-.137$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Yaş ile Öfke ($r=-.224$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Yaş ile Düşmanlık ($r=-.213$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf

seviyede ve negatif ilişki, Yaş ile Sözel Saldırganlık ($r=-.178, p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki vardır.

Tablo 7. Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulgular

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1-Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	1								
2-Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	-.289**	1							
3-Fiziksel Saldırganlık	-.172**	.713**	1						
4-Öfke	-.208**	.850**	.506**	1					
5-Düşmanlık	-.346**	.812**	.403**	.549**	1				
6-Sözel Saldırganlık	-.103*	.682**	.339**	.520**	.402**	1			
7-Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	-.242**	.388**	.237**	.299**	.421**	.177**	1		
8-SanalTolerans	-.229**	.366**	.206**	.312**	.390**	.156**	.927**	1	
9- Sanal İletişim	-.206**	.333**	.226**	.220**	.371**	.166**	.881**	.639**	1

** $p<0.01$, * $p<0.05$ Kullanılan test: Pearson Korelasyon Testi

Bulguları kontrol ettiğimizde, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ($r=-.289$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Fiziksel Saldırganlık ($r=-.172$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Öfke ($r=-.208$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Düşmanlık ($r=-.346$, $p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve negatif ilişki, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Sözel Saldırganlık ($r=-.103$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki vardır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ($r=.388$, $p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Fiziksel Saldırganlık ($r=.237$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Öfke ($r=.299$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Düşmanlık ($r=.421$, $p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Sözel Saldırganlık ($r=.177$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki vardır.

Sanal Tolerans ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ($r=.366$, $p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, Sanal Tolerans ile Fiziksel Saldırganlık ($r=.206$, $p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, Sanal Tolerans ile Öfke ($r=.312$, $p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve

pozitif ilişki, Sanal Tolerans ile Düşmanlık ($r=.390, p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, Sanal Tolerans ile Sözel Saldırganlık ($r=.156, p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki vardır.

Sanal İletişim ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ($r=.333, p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, Sanal İletişim ile Fiziksel Saldırganlık ($r=.226, p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, Sanal İletişim ile Öfke ($r=.220, p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, Sanal İletişim ile Düşmanlık ($r=.371, p<0.01$) puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, Sanal İletişim ile Sözel Saldırganlık ($r=.166, p<0.01$) puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki vardır.

Tablo 8. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulgular

	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
(Sabit)	38.95	2.87		13.56	0.000*
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	0.44	0.05	0.39	8.45	0.000*
<i>R=.39 R²=.15</i>					
<i>F=71.45 p=0.000*</i>					

* $p<0.05$ Kullanılan test: Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi

Regresyon modeli Enter yöntemi kullanılarak kurulmuştur. Analiz sonuçlarını kontrol ettiğimizde, sosyal medya bağımlılığı bağımsız değişkeninin saldırganlık bağımlı değişkenini yordadığı görülmektedir ($R=.39, R^2=.15, p<0.05$). Modelde olan bağımsız değişken saldırganlık bağımlı değişkenindeki toplam varyansın %15'ini açıklamaktadır. Sosyal medya bağımlılığının saldırganlığa etkisinin pozitif olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Aile Bütünlük Duygusu Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulgular

	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
(Sabit)	63.45	1.61		39.53	0.000*
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	-0.15	0.03	-0.24	-5.01	0.000*
<i>R=.24 R²=.06</i>					
<i>F=25.08 p=0.000*</i>					

* $p<0.05$ Kullanılan test: Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi

Regresyon modeli Enter yöntemi kullanılarak kurulmuştur. Analiz sonuçlarını kontrol ettiğimizde, sosyal medya bağımlılığı bağımsız değişkeninin aile bütünlüğü duygusu bağımlı değişkenini yordadığı görülmektedir ($R=.24,$

$R^2=.06$, $p<0.05$). Modelde olan bağımsız değişken aile bütünlüğü duygusu bağımlı değişkenindeki toplam varyansın %6'sını açıklamaktadır. Sosyal medya bağımlılığının aile bütünlüğü duygusuna etkisinin negatif olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Cinsiyet Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

		<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss.</i>	<i>t</i>	<i>Sd.</i>	<i>p</i>
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	Kadın	338	55.49	8.67	-1.02	404	0.310
	Erkek	68	56.65	7.94			
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Kadın	338	53.76	14.00	1.48	404	0.139
	Erkek	68	50.97	14.91			
Sanal Tolerans	Kadın	338	31.81	8.61	2.48	404	0.014*
	Erkek	68	28.96	9.04			
Sanal İletişim	Kadın	338	21.94	6.77	-0.08	404	0.938
	Erkek	68	22.01	7.56			
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	Kadın	338	61.36	15.26	-2.99	404	0.003*
	Erkek	68	67.71	19.04			
Fiziksel Saldırganlık	Kadın	338	16.66	4.25	-5.24	404	0.000*
	Erkek	68	19.79	5.62			
Öfke	Kadın	338	15.96	5.70	-0.57	404	0.568
	Erkek	68	16.40	6.35			
Düşmanlık	Kadın	338	17.14	6.25	-2.02	404	0.044*
	Erkek	68	18.88	7.50			
Sözel Saldırganlık	Kadın	338	11.61	3.66	-2.06	404	0.041*
	Erkek	68	12.63	4.20			

* $p<0.05$, Kullanılan Test: Bağımsız Örneklem T-Testi

Bulguları incelediğimizde, Sanal Tolerans Alt Boyutundan ($t(404)=2.48$, $p<0.05$) aldıkları puanlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında kadınların, erkeklere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden ($t(404)=-2.99$, $p<0.05$), Fiziksel Saldırganlık Alt Boyutundan ($t(404)=-5.24$, $p<0.05$), Düşmanlık Alt Boyutundan ($t(404)=-2.02$, $p<0.05$), Sözel Saldırganlık Alt Boyutundan ($t(404)=-2.06$, $p<0.05$) aldıkları puanlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında erkeklerin, kadınlara göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Sanal İletişim, Öfke alt boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 11. Medeni Durum Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

		<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss.</i>	<i>t</i>	<i>Sd.</i>	<i>p</i>
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	Evli	54	58.39	9.59	2.51	404	0.012*
	Bekar	352	55.27	8.32			
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Evli	54	45.83	12.11	-4.24	404	0.000*
	Bekar	352	54.43	14.14			
Sanal Tolerans	Evli	54	27.35	7.78	-3.65	404	0.000*
	Bekar	352	31.95	8.72			
Sanal İletişim	Evli	54	18.48	6.01	-4.05	404	0.000*
	Bekar	352	22.49	6.88			
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	Evli	54	56.30	13.76	-3.03	404	0.003*
	Bekar	352	63.36	16.25			
Fiziksel Saldırganlık	Evli	54	16.19	3.93	-1.70	404	0.090
	Bekar	352	17.34	4.73			
Öfke	Evli	54	14.19	4.72	-2.52	404	0.012*
	Bekar	352	16.31	5.91			
Düşmanlık	Evli	54	15.28	5.56	-2.63	404	0.009*
	Bekar	352	17.76	6.58			
Sözel Saldırganlık	Evli	54	10.65	3.41	-2.38	404	0.018*
	Bekar	352	11.95	3.80			

* $p<0.05$, Kullanılan Test: Bağımsız Örneklem T-Testi

Bulguları incelediğimizde, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeğinden ($t(404)=2.51, p<0.05$) aldıkları puanlar medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında evlilerin, bekarlara göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden ($t(404)=-4.24, p<0.05$), Sanal Tolerans Alt Boyutundan ($t(404)=-3.65, p<0.05$), Sanal İletişim Alt Boyutundan ($t(404)=-4.05, p<0.05$), Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden ($t(404)=-3.03, p<0.05$), Fiziksel Saldırganlık Alt Boyutundan ($t(404)=-1.70, p<0.05$), Öfke Alt Boyutundan ($t(404)=-2.52, p<0.05$), Düşmanlık Alt Boyutundan ($t(404)=-2.63, p<0.05$), Sözel Saldırganlık Alt Boyutundan ($t(404)=-2.38, p<0.05$) aldıkları

puanlar medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında bekarların, evlilere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Tablo 12. Psikiyatrik Rahatsızlık Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

		<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss.</i>	<i>t</i>	<i>Sd.</i>	<i>p</i>
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	Evet	24	51.00	10.25	-2.79	404	0.006*
	Hayır	382	55.98	8.36			
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Evet	24	57.54	15.15	1.52	404	0.130
	Hayır	382	53.02	14.09			
Sanal Tolerans	Evet	24	33.75	8.05	1.40	404	0.163
	Hayır	382	31.18	8.76			
Sanal İletişim	Evet	24	23.79	7.88	1.35	404	0.179
	Hayır	382	21.84	6.83			
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	Evet	24	70.46	16.25	2.54	404	0.012*
	Hayır	382	61.92	15.98			
Fiziksel Saldırganlık	Evet	24	18.58	5.64	1.52	404	0.129
	Hayır	382	17.10	4.57			
Öfke	Evet	24	18.83	7.36	2.45	404	0.015*
	Hayır	382	15.85	5.66			
Düşmanlık	Evet	24	20.71	4.22	2.56	404	0.011*
	Hayır	382	17.23	6.57			
Sözel Saldırganlık	Evet	24	12.33	3.82	0.74	404	0.458
	Hayır	382	11.74	3.77			

* $p < 0.05$, Kullanılan Test: Bağımsız Örneklem T-Testi

Bulguları incelediğimizde, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeğinden ($t(404) = -2.79$, $p < 0.05$) aldıkları puanlar psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında hayır diyenlerin, evet diyenlere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden ($t(404) = 2.54$, $p < 0.05$), Öfke Alt Boyutundan ($t(404) = 2.45$, $p < 0.05$), Düşmanlık Alt Boyutundan ($t(404) = 2.56$, $p < 0.05$) aldıkları puanlar psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında evet diyenlerin, hayır diyenlere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Sanal Tolerans, Sanal İletişim, Fiziksel Saldırganlık, Sözel Saldırganlık alt boyutu psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 13. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

		n	\bar{X}	Ss.	Var. K.	K.T	Sd	K.O	F	p
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	Ortaokul mezunu	16	54.06	9.15	G.Arası	445.47	3	148.49	2.05	0.107
	Lise mezunu	124	55.46	9.00	G.İçi	29158.18	402	72.53		
	Üniversite mezunu	236	55.46	8.42	Toplam	29603.65	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	59.27	6.64						
	Toplam	406	55.68	8.55						
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Ortaokul mezunu	16	50.31	13.67	G.Arası	1372.13	3	457.38	2.30	0.077
	Lise mezunu	124	55.97	14.73	G.İçi	80023.58	402	199.06		
	Üniversite mezunu	236	52.36	13.84	Toplam	81395.70	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	51.17	13.83						
	Toplam	406	53.29	14.18						
Sanal Tolerans	Ortaokul mezunu	16	30.81	7.82	G.Arası	551.25	3	183.75	2.43	0.065
	Lise mezunu	124	33.06	9.31	G.İçi	30357.20	402	75.52		
	Üniversite mezunu	236	30.65	8.33	Toplam	30908.44	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	29.87	9.23						
	Toplam	406	31.33	8.74						
Sanal İletişim	Ortaokul mezunu	16	19.50	7.65	G.Arası	235.24	3	78.41	1.66	0.176
	Lise mezunu	124	22.90	7.08	G.İçi	19039.96	402	47.36		

	Üniversite mezunu	236	21.71	6.84	Toplam	19275.20	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	21.30	5.91						
	Toplam	406	21.96	6.90						
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	Ortaokul mezunu	16	71.13	24.67	G.Arası	3871.37	3	1290.46	5.13	0.002*
	Lise mezunu	124	65.31	16.88	G.İçi	101201.77	402	251.75		
	Üniversite mezunu	236	61.14	14.88	Toplam	105073.13	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	56.00	13.11						
	Toplam	406	62.42	16.11						
Fiziksel Saldırganlık	Ortaokul mezunu	16	20.25	6.34	G.Arası	347.94	3	115.98	5.55	0.001*
	Lise mezunu	124	18.05	5.04	G.İçi	8401.20	402	20.90		
	Üniversite mezunu	236	16.68	4.28	Toplam	8749.15	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	15.97	3.56						
	Toplam	406	17.18	4.65						
Öfke	Ortaokul mezunu	16	17.88	7.92	G.Arası	342.57	3	114.19	3.45	0.017*
	Lise mezunu	124	16.83	5.87	G.İçi	13323.08	402	33.14		
	Üniversite mezunu	236	15.81	5.65	Toplam	13665.65	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	13.47	4.73						
	Toplam	406	16.03	5.81						
Düşmanlık	Ortaokul mezunu	16	21.13	8.58	G.Arası	781.25	3	260.42	6.41	0.000*
	Lise mezunu	124	18.83	7.00	G.İçi	16344.32	402	40.66		
	Üniversite mezunu	236	16.79	5.97	Toplam	17125.57	405			

	Yüksek lisans ve üzeri	30	14.70	5.38						
	Toplam	406	17.43	6.50						
Sözel Saldırganlık	Ortaokul mezunu	16	11.88	4.32	G.Arası	5.89	3	1.96	0.14	0.938
	Lise mezunu	124	11.60	4.07	G.İçi	5752.16	402	14.31		
	Üniversite mezunu	236	11.86	3.57	Toplam	5758.05	405			
	Yüksek lisans ve üzeri	30	11.87	3.86						
	Toplam	406	11.78	3.77						

* $p < 0.05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ($F(3.402)=5.13, p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur ($p < 0.05$). Tamhane testi sonucunda ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Fiziksel Saldırganlık alt boyutu ($F(3.402)=5.55, p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur ($p < 0.05$). Tamhane testi sonucunda ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup üniversite mezunu olan gruptan daha fazla puan almıştır. Ortaokul mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Öfke alt boyutu ($F(3.402)=3.45, p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Scheffe testi sonucunda lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutu ($F(3.402)=6.41, p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen

dağılmadığı bulunmuştur ($p<0.05$). Tamhane testi sonucunda ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup üniversite mezunu olan gruptan daha fazla puan almıştır. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Sanal Tolerans, Sanal İletişim, Sözel Saldırganlık alt boyutu eğitim durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 14. Sosyal Medyada Geçirilen Süre Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

		n	\bar{X}	Ss.	Var. K.	K.T	Sd.	K.O	F	p
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	2 saat ve altı	10	58.16	8.16	G.Arası	890.04	2	445.02	6.25	0.002
		7								*
	3-6 saat	25	54.82	8.59	G.İçi	28713.61	403	71.25		
		0								
	7-10 saat	49	54.69	8.27	Toplam	29603.65	405			
	Toplam	40	55.68	8.55						
		6								
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	2 saat ve altı	10	44.33	12.60	G.Arası	14742.20	2	7371.1	44.57	0.000
		7						0		*
	3-6 saat	25	55.08	12.36	G.İçi	66653.50	403	165.39		
		0								
	7-10 saat	49	63.73	15.67	Toplam	81395.70	405			
	Toplam	40	53.29	14.18						
		6								
Sanal Tolerans	2 saat ve altı	10	25.26	7.46	G.Arası	6316.81	2	3158.4	51.76	0.000
		7						1		*
	3-6 saat	25	32.72	7.71	G.İçi	24591.63	403	61.02		
		0								
	7-10 saat	49	37.55	9.02	Toplam	30908.44	405			
	Toplam	40	31.33	8.74						
		6								
Sanal İletişim	2 saat ve altı	10	19.07	6.66	G.Arası	1811.44	2	905.72	20.90	0.000
		7								*
	3-6 saat	25	22.36	6.19	G.İçi	17463.76	403	43.33		
		0								
	7-10 saat	49	26.18	8.18	Toplam	19275.20	405			
	Toplam	40	21.96	6.90						
		6								
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	2 saat ve altı	10	58.73	14.65	G.Arası	2906.25	2	1453.1	5.73	0.004
		7						2		*
	3-6 saat	25	62.97	15.98	G.İçi	102166.8	403	253.52		
		0				8				
	7-10 saat	49	67.71	18.14	Toplam	105073.1	405			
					3					
	Toplam	40	62.42	16.11						
		6								
Fiziksel Saldırganlık	2 saat ve altı	10	16.38	4.22	G.Arası	216.02	2	108.01	5.10	0.006
		7								*
	3-6 saat	25	17.19	4.72	G.İçi	8533.13	403	21.17		
		0								
	7-10 saat	49	18.92	4.78	Toplam	8749.15	405			
	Toplam	40	17.18	4.65						
		6								
Öfke	2 saat ve altı	10	15.04	5.15	G.Arası	145.39	2	72.70	2.17	0.116
		7								
	3-6 saat	25	16.42	5.98	G.İçi	13520.25	403	33.55		
		0								

	7-10 saat	49	16.18	6.12	Toplam	13665.65	405			
	Toplam	40	16.03	5.81						
		6								
Düşmanlık	2 saat ve altı	10	15.71	5.92	G.Arası	927.28	2	463.64	11.53	0.000*
	3-6 saat	25	17.48	6.25	G.İçi	16198.29	403	40.19		
		0								
	7-10 saat	49	20.96	7.57	Toplam	17125.57	405			
	Toplam	40	17.43	6.50						
		6								
Sözel Saldırganlık	2 saat ve altı	10	11.60	3.55	G.Arası	6.83	2	3.41	0.24	0.787
	3-6 saat	25	11.88	3.79	G.İçi	5751.22	403	14.27		
		0								
	7-10 saat	49	11.65	4.19	Toplam	5758.05	405			
	Toplam	40	11.78	3.77						
		6								

* $p < 0.05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Aile Bütünlük Ölçeği ($F(3.403)=6.25$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Scheffe testi sonucunda sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan az puan almıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ($F(3.403)=44.57$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Scheffe testi sonucunda sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Sanal Tolerans alt boyutu ($F(3.403)=51.76$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Scheffe testi sonucunda sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Sanal İletişim alt boyutu ($F(3.403)=20.90, p<0.05$) aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p>0.05$). Scheffe testi sonucunda sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği ($F(3.403)=5.73, p<0.05$) aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p>0.05$). Scheffe testi sonucunda ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Fiziksel Saldırganlık alt boyutu ($F(3.403)=5.10, p<0.05$) aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p>0.05$). Scheffe testi sonucunda sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutu ($F(3.403)=5.10, p<0.05$) aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur ($p<0.05$). Tamhane testi sonucunda sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Öfke ve Sözel Saldırganlık alt boyutu sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 15. Aile ile Vakit Geçirme Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

		n	\bar{X}	Ss.	Var.	K.T	Sd.	K.O	F	p
		K.								
Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği	Hoşlanmıyorum	23	48.74	9.89	G.Arası	3967.71	2	1983.86	31.19	0.000*
	Biraz	81	50.89	7.42	G.İçi	25635.93	403	63.61		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	57.50	7.96	Toplam	29603.65	405			
	Toplam	406	55.68	8.55						
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	Hoşlanmıyorum	23	57.09	17.80	G.Arası	1074.61	2	537.31	2.70	0.069
	Biraz	81	55.72	11.89	G.İçi	80321.09	403	199.31		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	52.35	14.36	Toplam	81395.70	405			
	Toplam	406	53.29	14.18						
Sanal Tolerans	Hoşlanmıyorum	23	33.22	10.54	G.Arası	448.24	2	224.12	2.97	0.053
	Biraz	81	33.10	7.80	G.İçi	30460.20	403	75.58		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	30.72	8.77	Toplam	30908.44	405			
	Toplam	406	31.33	8.74						
Sanal İletişim	Hoşlanmıyorum	23	23.87	8.89	G.Arası	151.26	2	75.63	1.59	0.204
	Biraz	81	22.62	5.68	G.İçi	19123.95	403	47.45		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	21.63	7.01	Toplam	19275.20	405			
	Toplam	406	21.96	6.90						
Buss Perry Saldırganlık Ölçeği	Hoşlanmıyorum	23	84.30	20.02	G.Arası	11794.44	2	5897.22	25.48	0.000*
	Biraz	81	62.20	13.63	G.İçi	93278.69	403	231.46		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	60.82	15.21	Toplam	105073.13	405			
	Toplam	406	62.42	16.11						
Fiziksel Saldırganlık	Hoşlanmıyorum	23	21.70	6.88	G.Arası	511.19	2	255.59	12.50	0.000*
	Biraz	81	16.53	4.11	G.İçi	8237.96	403	20.44		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	17.02	4.41	Toplam	8749.15	405			
	Toplam	406	17.18	4.65						
Öfke	Hoşlanmıyorum	23	22.43	6.75	G.Arası	1022.61	2	511.31	16.30	0.000*
	Biraz	81	16.11	5.70	G.İçi	12643.03	403	31.37		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	15.52	5.48	Toplam	13665.65	405			
	Toplam	406	16.03	5.81						
Düşmanlık	Hoşlanmıyorum	23	25.74	7.22	G.Arası	1767.48	2	883.74	23.19	0.000*
	Biraz	81	17.84	5.83	G.İçi	15358.09	403	38.11		
	Hoşlanıyorum									
	Hoşlanıyorum	302	16.69	6.18	Toplam	17125.57	405			
	Toplam	406	17.43	6.50						
Sözel Saldırganlık	Hoşlanmıyorum	23	14.43	4.78	G.Arası	173.02	2	86.51	6.24	0.002*
	Biraz	81	11.72	3.63	G.İçi	5585.03	403	13.86		
	Hoşlanıyorum									

Hoşlanıyorum	302	11.59	3.66	Toplam	5758.05	405
Toplam	406	11.78	3.77			

* $p < 0.05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Aile Bütünlük Ölçeği ($F(3.403)=31.19$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Scheffe testi sonucunda ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ($F(3.403)=25.48$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur ($p < 0.05$). Tamhane testi sonucunda ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Fiziksel Saldırganlık alt boyutu ($F(3.403)=12.50$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur ($p < 0.05$). Tamhane testi sonucunda sonucunda ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Öfke alt boyutu ($F(3.403)=16.30$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Scheffe testi sonucunda sonucunda ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutu ($F(3.403)=23.19$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Scheffe testi sonucunda ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Sözel Saldırganlık alt boyutu ($F(3.403)=6.24$, $p < 0.05$) aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı

düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur ($p>0.05$). Scheffe testi sonucunda ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Sanal Tolerans, Sanal İletişim alt boyutu aile ile vakit geçirme değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

Bu araştırmanın amacı 18-35 yaşlarındaki bireylerin sosyal medya bağımlılığının aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışı ile arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bununla birlikte, çalışmaya katılan 18-35 yaş aralığında ki 406 kişinin sosyo-demografik özelliklerinin; sosyal medya bağımlılığı, aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışını ne yönde etkileyeceği incelenmek istenmiştir. Literatürdeki çalışmalardan yola çıkılarak, bu bölümde analiz ve sonuçlar tartışılmaktadır.

5.1 Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği arasındaki ilişkinin incelendiği sonuçlara göre, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği puanları arasında, fiziksel saldırganlık, öfke, sözel saldırganlık arasında zayıf ve orta seviyede negatif ilişki vardır.

Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Sanal Tolerans, Sanal İletişim arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki vardır. Aile bütünlük duygusu aile içi iletişimin sağlıklı olmasıyla ilgilidir. Aile içi iletişimin üzerinde sosyal medyanın olumsuz etkisi görülmektedir. Sosyal Medya Kullanımı olan bireylerde aile içi iletişim düşük düzeydedir. Buna bağlı olarak da, aile bütünlük duygusu düşük olarak meydana gelmektedir (Güleç,2018)

Yapılan çalışmalarda ailesiyle yaşayan kişilerin daha az saldırganlık davranışları gösterdiği saptanmıştır. Aileyle birlikte yaşayan kişilerde aile bütünlük duygusunun daha fazla geliştiği görülmektedir. Buradan yola çıkılarak, aile bütünlük duygusunun yüksek olması saldırganlık davranışı eğilimini azalttığı anlaşılmaktadır (Dizman,2003)

Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği arasında ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve düşmanlık arasında orta seviyede

pozitif ilişki vardır. Sosyal Medya Ölçeği ile öfke, sözel saldırganlık, fiziksel saldırganlık arasında orta seviyede pozitif bir ilişki vardır.

Sosyal medya bağımlılığı ile saldırganlık davranışları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır.

Sosyal medyada şiddet diline maruz kalmak oldukça karşılaşılan bir durumdur. İnsanlar kötü olaylara sosyal medya aracılığı ile maruz kalırlar. Sosyal medyadaki şiddet olaylarına yakından tanık olurlar. Sosyal medyada kötü olayların bu kadar gündeme gelmesi korku ve panik duygusunu tetikleyebilmektedir. Korku ve panik insanlarda ilkel hareket etmeye sebebiyet verir. Bu bağlamda korku ve paniğin vermiş olduğu güvensizlik hissi ile saldırganlığa sebep olmaktadır. Farklı bir açıdan da insanlar sosyal medyada beğenilme, kabul görme gibi ihtiyaçlarını tatmin ederler. Sosyal Medya sayesinde fikirlerini ve görüşlerini rahatlıkla paylaşarak, kendi gibi düşünen insanlarla kutuplaşırken, karşı görüşlerle de zıtlama yoluna giderler. Bu durum, saldırganlık eğilimlerini de beraberinde getirir. Sözel şiddet ve baskı saldırgan duyguları harekete geçirir (Bekiroğlu&Şahin,2019).

5.2 Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Bu araştırmanın sonucuna göre Sosyal Medya bağımlılığının saldırganlık davranışlarını olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Sosyal medya bağımlılığı arttıkça saldırganlık davranışları arttığı düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde bu bulgulara benzer sonuçlara ulaşılmaktadır. Literatüre göre, sosyal medya insanları kutuplaştırıcı bir durum sergiler. İnsanlar bu kutuplaşmaktan dolayı saldırganca tutumlar sergileme eğilimi gösterdiği gözlenmektedir.

5.3 Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Aile Bütünlük Duygusu Ölçeğini Yordamasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, Sosyal Medya Bağımlılığı, Aile Bütünlük Duygusunu negatif yönde etkilemektedir.

5.4 Aile ile Vakit Geçirme Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması Yorumlanması

Aile Bütünlük Ölçeğinden alınan ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden alınan ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

Ailesi ile iyi iletişime sahip olan bireyler vakit geçirmekten keyif almaktadır. Aile içi iletişim kuvvetli olduğunda sosyal medyada geçirilen zamanın da daha azaldığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar bunu destekler niteliktedir. Ailede vakit geçirmek, saldırganlık davranış gösterme eğilimini azalttığına ilişkin bulgular bulunmaktadır. Ailesiyle yaşayan kişilerde, saldırganlık eğilimlerinin az olduğu sonucuna varılmıştır (Dizman,2003).

5.5 Eğitim Durumu Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması Yorumlanması

Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden alınan ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Fiziksel saldırganlık alt boyutundan alınan ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup üniversite mezunu olan gruptan daha fazla

puan almıştır. Ortaokul mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Öfke alt boyutu alınan ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutundan alınan ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Literatürle yapılan çalışma örtüşmektedir. Eğitim durumunun saldırganlık davranışı üzerinde etkili bir değişken olduğuna rastlanılmıştır. Daha önce aileler ile yapılan bir çalışmada baba eğitim durumunun saldırganlık davranışı ile ilişkisi incelendiğinde eğitim düzeyi düşük babaların saldırganlık eylemi gösterdikleri sonucuna varılmıştır (Yılmaz&Mercan,2016)

5.6 Yaş ile Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Buss Perry Saldırganlık Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Ait Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Araştırmanın sonucuna göre aile bütünlük duygusu ve yaş arasında zayıf düzeyde ve pozitif ilişki, yaş ile sosyal medya bağımlılığı arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile sanal tolerans puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile sanal iletişim puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile fiziksel saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile öfke puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile düşmanlık arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile sözel saldırganlık arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki vardır.

Bu sonuca göre yaş ilerledikçe bireylerin ailelerine bağlılığının, ailesi ile kendisini bir bütün olarak hissetmesinin arttığından, saldırganlık ve düşmanlık eğilimlerinin azaldığından, sosyal medya bağımlılığının düşüş gösterdiğinden söz edilebilmektedir. Bu çalışmada 18 yaş ile 35 yaş arasındaki bireyler incelendiği için daha çok ergenlik çağı ile özellikle 30 yaştan sonra olan yetişkinlik döneminin kıyaslandığından söz edilebilir. Ergenlik döneminin özellikleri göz önünde bulundurulduğunda çıkan sonuçların oldukça anlamlı ve literatür ile uyumlu olduğu görülebilmektedir.

Ergenlik, bireylerin çocukluktan yetişkinliğe geçiş aşaması olup bireyde birçok değişim meydana gelebilmekte ve oldukça fırtınalı bir dönem haline gelebilmektedir. Ergenler yaşadıkları bu değişimler karşısında oldukça güç problemlerle karşı karşıya kalabilmekte ve bu da onları çeşitli problem davranışlara sevk edebilmektedir (Arslan ve Balkıs, 2014). Ergen bireylerin ergenlik döneminden önceki dönemlere nazaran soyut düşünceleri gelişmiştir ve dünyaya ve var oluşuna dair birçok soru sormaya başlamaktadırlar. Dolayısıyla ergenler kendilerine özgü bir kimlik arayışına girmektedirler. Bu dönemde kimlik bulabilmek amacıyla bazı isyankar davranışlara başvurabilirler. Bunun sonucunda suç faaliyetlerinde bulunmaya eğilimleri artmaya başlamaktadır (Gül ve Güneş, 2009). Ergenler bu dönemde kendi kimliklerini edinebilmek amacıyla aileleri ile de oldukça fazla çatışmaya girebilir, hatta kendisini ailesine bağlı hissetmeyebilir (Ulusoy, Demir ve Baran, 2005). Şimşek, Kılıç Akça ve Şimşek (2015) yaptıkları çalışmada bağımlılığı olan ergenlerin %3.6, bağımlılık sınırında olanların ise %21.8 olduğunu ortaya koymuşlardır.

Dolayısıyla literatüre ve bu çalışmanın sonuçlarına bakıldığında ergenlerin, genç yetişkinlere göre saldırganlık, bağımlılık veya aileye karşı gelme davranışlarının daha yüksek olduğu sonucu elde edilebilmektedir.

5.7 Cinsiyet Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Sanal tolerans alt boyutundan alınan puanlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında kadınların, erkeklere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Fiziksel saldırganlık alt boyutundan, düşmanlık alt boyutundan, sözel saldırganlık alt boyutundan alınan puanlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında erkeklerin, kadınlara göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Literatür incelendiğinde sosyal medya bağımlılığının genellikle erkeklerde daha yüksek olduğu, bazı araştırmalarda kadınlarda yüksek olduğu ya da erkek ve kadın arasında farklılık olmadığı yönünde olduğu görülmektedir. Özdemir

(2019) tarafından üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığının incelendiği araştırmada erkeklerin sosyal medya bağımlılığının kadınlara oranla daha yüksek olduğu ortaya koyulmuştur. Çiftçi (2018)'nin yaptığı benzer bir çalışmada da sosyal medya bağımlılığının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Baz (2018) üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ile ilgili görüşlerini araştırdığı bir araştırmada ise kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulmamıştır. Tutgun-Ünal (2015) tarafından yapılan başka bir araştırmaya göre ise kadınların sosyal medyada daha fazla eksiklik giderebileceği düşüncesinde olduğu ortaya konulmuştur. Alanyazına göre sosyal medya bağımlılığının erkeklerde daha fazla görüldüğü yönünde bulgular olmasına rağmen farklı bulgulara da rastlanmaktadır. Bu araştırmada sanal tolerans alt boyutu kadınlarda daha yüksek olarak bulunmuştur. Araştırmadaki katılımcıların cinsiyetleri incelendiğinde eşit bir dağılım olmadığı görülmektedir. Bu sonucun bu şekilde buna dayandırılabilmesi gibi Tutgun-Ünal (2015)'in yaptığı çalışmada kadınların kontrolü daha fazla sağlayabileceği ve eksikleri giderebileceği düşünceleri ile sosyal medya kullanımının yüksek çıkması ile de açıklanabilir. Sanal tolerans, sosyal medyadan uzak kalmayı tolere edememek olarak tanımlanabilir. Uzun vadede sosyal medyadan uzak kalmak kadınları, kontrol eksikliği düşüncesi nedeniyle daha fazla etkileyebileceği düşünülmektedir.

Cinsiyet değişkeni ile ilgili bir başka bulgu ise sözel saldırganlık ve düşmanlık alt boyutlarının erkeklerde daha fazla olduğu yönündedir. Literatür incelendiğinde bu sonuçların literatür ile uyumlu olduğu anlaşılmaktadır. Karataş (2008) tarafından lise öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ile ilgili yapılan bir çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha saldırgan tavırlar sergilediği bulunmuştur. Çelik ve Onat Kocabıyık (2014) yetişkinlerin saldırganlığını ifade biçimini araştırdıkları çalışmasında erkeklerin diğerlerini suçlama tarzında ve sözel saldırganlık ifade biçimini daha fazla kullandığı ortaya koymuşlardır. Erkeklerin daha fazla saldırganlık eğiliminin olması toplumsal cinsiyet rollerine ve erkeklerde bulunan testosteron hormonuna dayandırılabilmesi düşünülmektedir.

5.8 Psikiyatrik Rahatsızlık Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Çalışmada elde edilen bulgulara göre; aile bütünlük duygusu ölçeğinden alınan puanlar psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında hayır diyenlerin, evet diyenlere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Öfke alt boyutundan ve düşmanlık alt boyutundan alınan puanlar ise psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında evet diyenlerin, hayır diyenlere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgular incelendiğinde psikiyatrik bozukluğu olan bireylerin aileye bağlılığı daha düşük; saldırganlık ve düşmanlık davranışları ise daha yüksek olarak bulunmuştur. Literatür incelendiğinde de psikiyatrik bozukluğa sahip olan bireylerin aileleri ile problem yaşadıkları, saldırganlık ve düşmanlık davranışlarının da daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Saldırganlık, özellikle antisosyal kişilik bozukluğu dahil olmak üzere birçok psikiyatrik bozuklukta karşılaşılmaktadır. Saldırganlık, antisosyal kişilik bozukluğunda DSM IV'te "tekrarlayan davranışlar" olarak geçmektedir (Ateş ve ark.,2009). Bolderline kişilik bozukluğunda kendine ve başkalarına karşı saldırgan davranış ve tutumlar sıkça rastlanmaktadır (Akpınar, 2010). Paranaoid kişilik bozukluğunda birey başka insanların kendine zarar vereceğini düşündüğü için öfkeli ve saldırgan tutumlar geliştirebilmektedir (Ebrinç, 2009). Bir başka çalışmada depresyonu ve öfkesi yoğun olan gençlerde saldırgan davranışların daha fazla olduğuna ilişkin bulgular elde edilmiştir (Adana ve Arslantaş, 2011). Diğer ruhsal bozukluklarda da temel belirti olmasa dahi ikincil belirti olarak saldırgan davranışlara rastlanılmaktadır.

Psikiyatrik bozukluk ile ilgili elde edilen bir başka sonuç ise psikiyatrik bozukluk arttıkça aile bütünlük duygusunun düşeceği yönündedir. Geçmiş araştırmalar ve klinik gözlemler incelendiğinde birçok psikiyatrik bozukluğun bireyin aile yaşantısını etkilediği görülmektedir (Duman&Bademli,2013).

5.9 Sosyal Medyada Geçirilen Süre Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Aile Bütünlük Ölçeğinden alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 2-3 saat geçiren grup 3-6 saat geçiren gruptan daha yüksek puan almıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Sanal tolerans alt boyutundan alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Sanal İletişim alt boyutundan alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğinden alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Fiziksel saldırganlık alt boyutu aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutundan alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruptan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Öfke ve sözel saldırganlık alt boyutu sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir .

Sosyal medyada geçirilen zaman aile içi iletişimi olumsuz yönde etkilemektedir. Günlük kullanım zaman aralıkları aile içi iletişimi etkiler niteliktedir. Bireyler işe ve okula gittikleri için birlikte zaman geçirmeleri oldukça sınırlı olduğu gözlenmektedir. Sınırlı olan zamanda ise, birlikte vakit geçirmek yerine çoğu vakti sosyal medyada geçirme eğilimi gösterir. Sosyal Medya bağımlılığından ötürü sanal alemden uzak kalamazlar. Aile ile birlikteken bile soyut dünya ile iletişimlerine odaklanırlar. Literatür araştırmayı destekler niteliktedir. Sosyal medyada geçirilen zaman aile içi iletişimi oldukça olumsuz etkilediği görülmüştü (Güleç,2018)

5.10 Medeni Durum Değişkenine Göre Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Yorumlanması

Bulguları incelediğimizde, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeğinden aldıkları puanlar medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında evlilerin, bekarlara göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden ve Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden aldıkları puanlar medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında bekarların, evlilere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Medeni durumu evli olan insanlarda aile bütünlük duygusunun daha fazla olduğu görülürken bekarlarda bu durum daha az olduğu saptanmıştır. Bireyselleşen dünyada genç erişkin bireyler üniversite ve çalışma hayatı nedeniyle aileden ayrı yaşam sürerler. Evli olanlar çift olarak yaşadıkları için aile

ortamlarına daha çok maruz kalmaktadırlar. Literatürde bu sonucu destekler niteliktedir (Kiliçoğlu&Aral,2018)

SONUÇ

Bulguları kontrol ettiğimizde, yaş ile aile bütünlük duygusu arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, yaş ile sosyal medya bağımlılığı arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile sanal tolerans puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile sanal iletişim puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile fiziksel saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile öfke puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile düşmanlık arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, yaş ile sözel saldırganlık arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki vardır.

Aile bütünlük duygusu ile saldırganlık ölçeği puanları arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, aile bütünlük duygusu ölçeği ile fiziksel saldırganlık arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Aile bütünlük duygusu ile öfke arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, aile bütünlük duygusu ile düşmanlık puanları arasında orta seviyede ve negatif ilişki, aile bütünlük duygusu ölçeği ile sözel saldırganlık arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Sanal Tolerans arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki, Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği ile Sanal İletişim arasında zayıf seviyede ve negatif ilişki vardır.

Sosyal medya bağımlılığı ile saldırganlık arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, sosyal medya bağımlılığı ile fiziksel saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, sosyal medya bağımlılığı ile öfke arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, sosyal medya bağımlılığı ile düşmanlık arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, sosyal medya bağımlılığı ile sözel saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki vardır.

Sanal tolerans ile saldırganlık puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, Sanal tolerans ile fiziksel saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, sanal tolerans ile öfke puanları arasında orta seviyede ve pozitif

ilişki, sanal tolerans ile düşmanlık arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, sanal tolerans ile sözel saldırganlık arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki vardır.

Sanal iletişim ile saldırganlık arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, sanal iletişim ile fiziksel saldırganlık puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, sanal iletişim ile öfke puanları arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki, Sanal iletişim ile düşmanlık puanları arasında orta seviyede ve pozitif ilişki, sanal iletişim ile sözel saldırganlık arasında zayıf seviyede ve pozitif ilişki vardır.

Sosyal medya bağımlılığı bağımsız değişkeninin saldırganlık bağımlı değişkenin yordadığı görülmektedir. Sosyal medya bağımlılığının saldırganlığa etkisinin pozitif olduğu görülmektedir.

Sosyal medya bağımlılığı bağımsız değişkeninin aile bütünlüğü duygusu bağımlı değişkenini yordadığı görülmektedir. Sosyal medya bağımlılığının aile bütünlüğü duygusuna etkisinin negatif olduğu görülmektedir.

Sanal tolerans alt boyutundan alınan puanlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında kadınların, erkeklere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Fiziksel saldırganlık alt boyutundan, düşmanlık alt boyutundan, sözel saldırganlık alt boyutundan alınan puanlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında erkeklerin, kadınlara göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Aile bütünlük duygusu ölçeği, sosyal medya bağımlılığı, sanal iletişim, öfke alt boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir

Aile bütünlük duygusu ölçeğinden alınan puanlar medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında evlilerin, bekarlara göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Sosyal medya bağımlılığından, sanal tolerans alt boyutundan, sanal iletişim alt boyutundan, saldırganlıktan, fiziksel saldırganlık alt boyutundan, öfke alt boyutundan, düşmanlık alt boyutundan, sözel Saldırganlık alt boyutundan alınan puanlar medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında bekarların, evlilere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Aile bütünlük duygusu ölçeğinden alınan puanlar psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında hayır diyenlerin, evet diyenlere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Öfke alt boyutundan, düşmanlık alt boyutundan aldıkları puanlar psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında evet diyenlerin, hayır diyenlere göre daha yüksek puan aldığı görülmektedir.

Sanal tolerans, sanal iletişim, fiziksel saldırganlık, sözel saldırganlık alt boyutu psikiyatrik rahatsızlık değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir.

Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden alınan ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Fiziksel saldırganlık alt boyutundan alınan ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup üniversite mezunu olan gruptan daha fazla puan almıştır. Ortaokul mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Öfke alt boyutu aldıkları ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutu aldıkları ortalama puanların eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur. Tamhane testi sonucunda ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup üniversite mezunu olan gruptan daha fazla puan almıştır. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Aile bütünlük duygusu, sosyal medya bağımlılığı, sanal tolerans, sanal iletişim, sözel saldırganlık alt boyutu eğitim durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir.

Aile Bütünlük Ölçeğinden alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 2-3 saat geçiren grup 3-6 saat geçiren gruptan daha yüksek puan almıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağıldığı bulunmuştur. Scheffe testi sonucunda sosyal medyada 7 -10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Sanal tolerans alt boyutundan alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Sanal İletişim alt boyutundan alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeğinden alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ortaokul mezunu ve lise mezunu olan grup yüksek lisans ve üzeri olan gruptan daha fazla puan almıştır.

Fiziksel saldırganlık alt boyutu aldıkları ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutundan alınan ortalama puanların sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Sosyal medyada 7-10 saat geçiren grup diğer gruplardan fazla puan

almıştır. Sosyal medyada 3-6 saat geçiren grup 2 saat ve altı geçiren gruptan fazla puan almıştır.

Öfke ve sözel saldırganlık alt boyutu sosyal medyada geçirilen süre değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir .

Aile Bütünlük Ölçeğinden alınan ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Buss Perry Saldırganlık Ölçeğinden alınan ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur. Ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Fiziksel Saldırganlık alt boyutu aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Levene's testi sonucuna göre grupların homojen dağılmadığı bulunmuştur. Tamhane testi sonucunda sonucun da ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Öfke alt boyutundan aldıkları ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Düşmanlık alt boyutundan alınan ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Sözel saldırganlık alt boyutundan alınan ortalama puanların aile ile vakit geçirme değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ailesiyle vakit geçirmekten hoşlanmayan grup diğer gruplardan fazla puan almıştır.

Sanal Tolerans, sanal iletişim alt boyutu aile ile vakit geçirme değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir.

Öneriler

Sosyal Medya Bağımlılığının ve saldırganlık davranışının minimuma indirilmesi için ailelere, ailesel bağların kuvvetlendirilmesi ve iletişimin geliştirilmesini sağlayacak aktiviteler önerilmektedir.

Okul ve üniversitelere aile bağlarını kuvvetlendirici seminerler verilmesi önerilmektedir. Bu sayede Sosyal Medya Bağımlılığı ve saldırganlık davranışlarına olan eğilimin azabileceği ya da önlenebileceği düşünülmektedir.

Aile içi iletişimin güçlenmesi durumunda sosyal medya kullanım süresi azalma gösterir. Buna bağlı olarak da saldırganlık davranışları azalır. Klinisyenlere; Aile bağlarını kuvvetlendirecek ve aile içi iletişimi besleyecek çalışmalar yapmaları önerilmektedir. Bu sayede aile içi iletişim kuvvetlendirilerek sosyal medya bağımlılığının ve saldırganlık eğiliminin düşüş göstereceği beklenmektedir.

Bu konuyu araştıracak araştırmacılara daha geniş evrende yapmaları ve daha geniş yaş aralığında çalışmalarda bulunmaları, yapılan araştırmaları farklı değişkenlerle geliştirmeleri tavsiye edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Antonovsky, A., & Sourani, T. (1988). Family sense of coherence and family adaptation. *Journal of Marriage and the Family*, 79-92.
- Arslantaş, H, Adana, F. (2011). Şizofreninin Bakım Verenlere Yükü. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3 (2) , 251-277.
- Akçay, M., & Sahin, M. (2019). Association of epicardial adipose tissue thickness with extent and complexity of coronary artery disease in patients with acute coronary syndrome. *Acta Cardiologica Sinica*, 35(5), 459.
- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 405-421.
- Ateş, M.A., Algül,A., Semiz, Ü., Geçici, Ö., Başoğlu,C., Ebrinç, C.,&Çetin, M.(2009). Clinical Characteristics of Self-Mutilating Behavior in Turkish Male Subjects With Antisocial Personality Disorder: Relationship to Psychopathy. *International Journal of Social Psychiatry*.11(10).
- Ayan, S. (2007). Aile içinde şiddete uğrayan çocukların saldırganlık eğilimleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8(3), 206-214.
- Balıkçı, R. (2018). Çocuklarda ve ergenlerde çevrimiçi oyun bağımlılığı ve agresif davranışlar arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi*.
- Baz, F . (2020). Investigation of Family-Child Internet Addiction in Terms of Different Variables . *Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* , 24 (2) , 217-229.
- Bekiroğlu, H. A., & Şahin, E. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Yoğunluğu ve Saldırganlık Davranışı Gösterme İlişkisi. *Social Sciences*, 14(3), 215-236.
- Bilgin, M., Şahin, İ., & Togay, A. (2020). Social Media Addiction in Adolescents and Parent-Adolescent Relationship. *Eğitim ve Bilim*, 45(202).
- Buss, A. H. ve Perry, M. (1992) The Aggression Questionnaire. *J Pers Soc Psych*, 63, 452-459.

- Cudo, A.,Toroj M., Demczuk, M.& Francuz, P.(2020). Deysfunction of self-control in Facebook addiction: İmpulsivity is the key. *Psychiatric Quarterly*, 91,91-101.
- Çeçen, A. R. (2007). Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K) kısa formunun Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(3), 1199-1220.
- Çelik, H , Kocabıyık, O. (2014). Genç Yetişkinlerin Saldırganlık İfade Biçimlerinin Cinsiyet ve Bilişsel Duygu Düzenleme Tarzları Bağlamında İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 4 (1) , 139-155.
- Çiftçi, H. (2018).Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*,7(4).
- Çömlekçi, M. F., & Başol, O. (2019). Sosyal medya haberlerine güven ve kullanıcı teyit alışkanlıkları üzerine bir inceleme. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (30), 55-77.
- Demir, N , Baran, A , Ulusoy, D . (2005). Türkiye’de Ergenlerin Arkadaş-Akran Grupları İle İlişkileri ve Sapmış Davranışlar: Ankara Örnekleme. *Bilig*, (32) , 83-108.
- Dizman, H. (2003). Anne-babası ile yaşayan ve anne yoksunu olan çocukların saldırganlık eğilimlerinin incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Duman, Z , Bademli, K . (2013). Kronik Psikiyatri Hastalarının Aileleri: Sistematik Bir İnceleme .*Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 5 (1) , 78- 94.
- Ebrinç, S . (2013). Tedaviye dirençli tek uçlu depresyonun tedavisinde yenilikler. *Journal Of Mood Disorders* , 3 (5) , 0-0 .
- Eroğlu, Y..& Güler, N. (2015). Koşullu öz- değer, riskli internet davranışları ve siber zorbalık\ mağduriyet arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sakarya Universty Journal of Education*, 5(3),118-129.
- George, D., & Mallery, P. (2010). SPSS for Windows step by step. A simple study guide and reference (10. Baskı). *GEN, Boston, MA: Pearson Education, Inc.*
- Güleç, V . (2018). Aile İlişkilerinin Sosyal Medyayla Birlikte Çöküşü . *Yeni Medya Elektronik Dergisi* , 2 (2) , 105-120 .

- Gül, S. K. ve Güneş, İ. D. (2009). Ergenlik dönemi sorunları ve şiddet . *Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 79-101.
- Hazar, Ç. M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı-bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (32), 151-175.
- Karataş, D. (2008). Lise Öğrencilerinde Öfke ve Saldırganlık. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 17 (3) , 277-294 .
- Kayri, M., & Gunuc, S. (2010). An Analysis of Some Variables Affecting the Internet Dependency Level of Turkish Adolescents by Using Decision Tree Methods. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 10(4), 2487-2500.
- Kiliçoğlu, E. A., & Aral, N. Aile Bütünlüğünü Etkileyen Etmenler: Çok Kültürlü Yaşamlar. Kongre Başkanı, 482.
- Özdemir, Z . (2019). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı .*Beykoz Akademi Dergisi* , 7 (2) , 91-105.
- Rubin, A. M., & Windahl, S. (1986). The uses and dependency model of mass communication. *Critical Studies in Media Communication*, 3(2), 184-199.
- Sağar, M. E. (2019). Yetişkin Bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığının İrdelenmesi. *Sağlık Bilimlerinde Eğitim Dergisi*, 2(1), 29-42.
- Sallayıcı, Z., & Yöndem, Z. D. (2020). Çocuklarda Bilgisayar Oyun Bağımlılığı Düzeyi İle Davranış Problemleri Arasındaki İlişki. *Bağımlılık Dergisi*, 21(1), 13-23.
- Sagy, S. (1998). Effects of personal, family, and community characteristics on emotional reactions in a stress situation: The Golan Heights negotiations. *Youth & Society*, 29(3), 311-329.
- Simsek, N., Kilic Akca, N., & Simsek, M. (2015). Desperation and internet addiction in high school students. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(1), 7-14.
- Tutkun Ünal, A. & Deniz, L. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığının İncelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 3(2),156
- Uğurlu, TT., Şengül, CB. ve Şengül, C. (2012). Bağımlılık psikofarmakolojisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar* , 4 (1), 37-50.

- Yesilyurt, F., & Solpuk Turhan, N. (2020). Prediction of the Time Spent on Instagram by Social Media Addiction and Life Satisfaction. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 15(2), 208-219.
- Young, K. S. (1996). Psychology of computer use: XL. Addictive use of the Internet: a case that breaks the stereotype. *Psychological reports*, 79(3), 899-902.
- Yukay-Yüksel, M., Çini, A., & Yasak, B. (2020). Genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık ve yaşam doyumunun incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 66-85.
- Yılmaz, F.,& Mercan, Y. (2016). Meslek Yüksekokul Öğrenilerinin Demografik Değişkenlere İlişkin Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi . *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2),167-180.

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Bilgilendirilmiş Onam Formu

Değerli katılımcı;

Bu çalışma, 25.04.2021- 25.05.2021 tarihleri arasında İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Elif Nur Kınıklı tarafından Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Oğuzhan Kılınçel danışmanlığında yürütülmektedir.

Bu çalışmanın amacı, genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığının, aile bütünlük duygusu ve saldırganlık davranışı ile ilişkisinin incelenmesidir. Araştırmada kişisel bilgi formu, bilgilendirilmiş onam formu ile birlikte 3 adet ölçeği yanıtlamanız beklenmektedir. Bu ölçekler, 20 maddeden oluşan Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği, 29 maddeden oluşan Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği ve 12 Maddeden oluşan Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği'dir. Vereceğiniz bilgiler gizli tutulup araştırma dışında kullanılmayacaktır. Her bir ölçeği yanıtlamaya geçmeden önce ölçek başlarında sunulan kısa açıklamaları dikkatlice okuyunuz. Lütfen ölçeklerdeki her cümleyi cevapladığınızdan emin olunuz. Soruları düşünerek samimiyetle cevaplamanız bu araştırmanın sonuçları açısından kritik önem taşımaktadır. Araştırmamız açısından kimliğinizin bilinmesi önem taşımadığından, anket formları üzerine adınız ve soyadınızın yazılmasına ihtiyaç duyulmamaktadır. Vereceğiniz yanıtlar sadece araştırmacı tarafından bilimsel veri amacıyla kullanılacaktır. Lütfen her bir soruyu ve seçeneklerini okuduktan sonra size uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

Ankette yer alan hiçbir sorunun doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Yapılan bilimsel çalışmanın geçerliği ve güvenilirliği vereceğiniz samimi cevaplara bağlıdır. Anket doldururken veya doldurduktan sonraki sorularınız için aşağıdaki mail adresine sorularınızı sorabilirsiniz.

Katkılarınız ve samimiyetiniz için şimdiden teşekkürler.

Araştırmacı: Psikolog Elif Nur Kınıklı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr.Üyesi Mehmet Oğuzhan Kılınçel

Çalışmaya katılmayı onaylıyorum

Evet ()

Hayır()

Ek 2: Etik Kurul Onay Formu

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul Başkanlığı

ETİK KURUL KARAR ÖRNEĞİ

TOPLANTI TARİHİ: 28.04.2021
TOPLANTI SAYISI: 2021-15

KARAR NO: 2021-15-15: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı 190624030 numaralı Elif Nur KINIKLI' ın "Genç Yetişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığın, Aile Bütünlük Duygusu ve Saldırganlık Davranışı ile İlişkisinin İncelenmesi" konulu çalışması hakkında yapacağı anket sorularının, etik kurallara uygun olup olmadığını tespit etmek üzere, Etik Kurulumuzun 26.03.2021 tarih ve 2021-10 sayılı toplantısında, İGÜ Etik Kurul Yönergesinin 12(1) maddesine göre değerlendirme yapmak üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının raporları incelenmiş olup, ilgili çalışmada yer alan bilimsel araştırmanın etik kurallara uygun olduğuna oy çokluğu ile karar verildi.

Ek 3: Kişisel Bilgi Formu

Sayın katılımcılar;

Aşağıda sizi tanımamıza yönelik bazı sorular bulunmaktadır. Sorulara içtenlikle cevap vermeniz araştırmanın güvenilirliği açısından önem taşımaktadır. Test üzerinde kimliğinizi belirten herhangi bir soru bulunmamaktadır. Bu nedenle her soru için mümkün olduğunuzca samimi bir şekilde size uyan cevabı işaretleyiniz. Lütfen her maddeyi cevaplandığınızdan emin olun. Katılımınız için teşekkür ederim.

Çalışmaya katılmayı onaylıyorum. Evet hayır

1. Kaç yaşındasınız?

18-20 20-25 25-30 30-35

2. Cinsiyetiniz : () Kadın () Erkek

3. Medeni Durumunuz ? () Evli () Bekar

4. Eğitim durumunuz nedir?

İlkokul mezunu Ortaokul mezunu
 Lise mezunu Üniversite mezunu Yüksek lisans ve üzeri

5. Psikiyatrik bir rahatsızlığınız var mı ? Evet Hayır Varsa belirtir misiniz ?...

6. Sosyal Medya Platformlarını Gün İçinde Ne Kadar Süre Kullanıyorsunuz?

2 saat ve altı () 3-6 saat () 7-10 saat () 11 saat ve üzeri ()

7. Ailenizle vakit geçirmekten hoşlanıyor musunuz?

Hoşlanmıyorum () Biraz hoşlanıyorum () Hoşlanıyorum ()

8. Sosyal Medyayı en çok hangi amaçla kullanıyorsunuz?(Bir seçenek işaretleyiniz)

Araştırma Yapmak ()
Boş Vakit Geçirmek ()
) Paylaşım yapmak () İletişim Kurmak ()
Dizi ve Film İzlemek
() Haber
Oyun
Oynamak () İş
()

Ek 4: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği

	İFADELER	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman
1	Sosyal medyayı gerçek dünyadan bir kaçış olarak görüyorum					
2	Sosyal medyada planladığımdan daha uzun süre kalırım.					
3	Kendimi mutsuz hissettiğim zamanlarda sosyal medyada olmak beni rahatlatır.					
4	Sosyal medyada çok zaman geçirdiğimden işlerimi aksatıyorum.					
5	Sosyal medyaya gerekmedikçe girmem.					
6	Sosyal medya yüzünden verimliliğimin azaldığını fark ediyorum.					
7	Sosyal medyada çok zaman geçirdiğim için çevremdekiler beni eleştirirler.					
8	Sosyal medyayı kullanırken biri beni rahatsız ettiğinde sinirleniyorum.					
9	Sosyal medyada iken kendimi özgür hissediyorum.					
10	Sabah uyandığımda ilk işim sosyal medyaya girmek olur.					
11	Sosyal medya kullanmayı sevmiyorum.					
12	Güncel olaylardan haberdar olmak için sosyal medyadan ayrılamıyorum					
13	Çevremde birileri varken bile, sosyal medyada olmayı tercih ederim.					
14	Özel bazı duyuruları görebilmek ya da paylaşabilmek için sosyal medyada daha çok zaman geçiriyorum.					
15	Sosyal medyadan dolayı aile üyelerini ihmal ettiğim olur.					
16	İnsani amaçlı sosyal projelerde yer almak için sosyal medyayı kullanmaktan kendimi alamıyorum					
17	Sosyal medyada bağlantı kurduğum insanlara kendimi daha iyi anlatıyorum.					
18	Sosyal medyadaki arkadaşlıkları gerçek yaşamdaki arkadaşlıklara tercih ederim.					
19	Sosyal medya gruplarıyla iletişim halinde olabilmem için sosyal medyayı daha uzun süre kullanırım					
20	Çeşitli sosyal duyarlılıklar konusunda çabuk haberdar olma isteği beni daha çok sosyal medyada olmaya itiyor					

Ek 5: Buss -Perry Saldırganlık Ölçeği

Aşağıdaki her bir maddeyi okuyarak, bu madde sizin için her zaman doğru ise “ Tamamen Katılıyorum ”, genelde doğru ise Katılıyorum ”, emin değilseniz “ Kararsızım ”, genelde doğru değilse “ Katılmıyorum ”, hiçbir zaman doğru değilse “ Kesinlikle Katılmıyorum ” şeklinde işaretleme yapmanız rica olunur.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Bazı arkadaşlarım benim öfkeli biri olduğumu söylerler					
2. Gerekirse hakkımı korumak için şiddete başvurabilirim					
3. Birisi bana fazlasıyla iyi davrandığında “acaba benden ne istiyor” diye düşünürüm					
4. Arkadaşlarımın görüşlerine katılmadığım zaman bunu onlara açıkça söylerim					
5. Öfkeden deliye döndüğümde birşeyler kırıp dökerim					
6. İnsanlar benim görüşlerime katılmadıklarında onlarla tartışmaktan kendimi alıkoyamam					
7. Zaman zaman bazı olaylara/kişilere yönelik kızgınlığım uzun süre bitmek bilmez					
8. Bazen başkalarına vurma dürtümü kontrol edemiyorum					
9. Sakin yapılı biriyimdir					
10. Tanımadığım insanlar bana fazla yakın davrandıklarında onlara şüpheli yaklaşırım					
11. Daha önce, tanıdığım insanları tehdit ettiğim oldu					
12. Çok çabuk parlar ve hemen sakinleşirim					
13. Birisi bana sataşırse kolaylıkla onu itip tartaklayabilirim					
14. İnsanlar sinirimi bozduklarında kolaylıkla onlar hakkında ne düşündüğümü söyleyebilirim					
15. Zaman zaman kıskançlık beni yiyip bitirir					
16. Bir insana vurmanın mantıklı bir gerekçesi olamayacağını düşünüyorum					

17. Bazen hayatın bana adaletsiz davrandığını düşünürüm					
18. Öfkemi kontrol etmekte zorluk çekerim					
19. Yapmak istediğim birşey engellendiğinde kızgınlığımı açıkça ortaya koyarım					
20. Zaman zaman insanların arkamdan güldüğü duygusuna kapılırım					
21. İnsanlarla sıkça görüş ayrılığına düşerim					
22. Birisi bana vurursa ben de karşılık veririm					
23. Bazen kendimi patlamaya hazır bir bomba gibi hissediyorum					
24. Diğer insanların her zaman çok iyi fırsatlar yakaladıklarını düşünüyorum					
25. Birisi beni iterse onunla kavgaya tutuşurum					
26. Arkadaşlarımla arkamdan konuştuklarını biliyorum					
27. Arkadaşlarımla münakaşacı/tartışmayı seven biri olduğumu söylerler					
28. Bazen olmadık şeylere ortada mantıklı bir neden yokken aniden sinirlenir, tepki veririm.					
29. Çoğu insana kıyasla daha sık kavgaya karıştığımı söyleyebilirim.					

Ek 6: Aile Bütünlük Duygusu Ölçeği Kısa Formu (ABDÖ-K)

1.Ailenizde olup bitenleri etkileyebileceğiniz hissine ne derece sahipsiniz?

1 2 3 4 5 6 7
Çok Sık Nadiren veya hiçbir zaman

2.Bütün aile üyelerinin iş birliğini gerektiren bir şeyler yapmak zorunda olduğunuzda, o işin yapılabilmesine ilişkin duygularınız;

1 2 3 4 5 6 7
Kesinlikle Kesinlikle yapılmazdı yapılırdı

3.şimdiye kadar aile yaşamının;

1 2 3 4 5 6 7
Çok belirgin Belirgin hedefleri ve amaçları hedefleri, ve Amaçları olmuştur olmamıştır

4.Aile kurallarının sizin için ne derece açık ve net olduğuna ilişkin hissettikleriniz

1 2 3 4 5 6 7
Aile kuralları Aile kurallar benim için hiç benim için açık ve net değil açık ve net

5.Aileniz zor bir sorunla yüz yüze geldiğinde bir çözüm yolu bulma konusunda genellikle hissettikleriniz;

1 2 3 4 5 6 7
Aile içerisinde Aile içerisinde çözüm bulmak her zaman bulmak hemen her zaman utanç verici, zor ve tamamen açıktır karmaşıktır

6.Aile yaşamınız size;

1 2 3 4 5 6 7
Tamamen Tamamen ilginçliklerle dolu görünüyor monoton

7. Gelecek beş yıl içerisinde (normal koşullarda) ailenizde neler olabileceğine ilişkin beklentileriniz?

1 2 3 4 5 6 7
Ailemin geleceğinin geleceği Ailemin
tamamen açık ve belirlidir
ne olacağı konusunda fikrim yok

8. Aileniz tarafından size adil olmayan bir şekilde davranıldığı ile ilgili duygulara sahip misiniz?

1 2 3 4 5 6 7
Çok nadiren Çok sık
veya hiç

9. Aileniz hakkında düşündüğünüzde kendinize sık sık;

1 2 3 4 5 6 7
Kendi kendinize neden varlar Onlarla yaşamın
diye sorarsınız ne kadar harika
olduğunu hissedersiniz

10. Aile içerisindeki rolünüz çerçevesinde yaptığınız işleri yerine getirmek

1 2 3 4 5 6 7
Çok derin bir haz ve Sıkıntı ve
acı kaynağı doyum kaynağı

11. Ailenizde kesin olarak neler olacağını bilememe hissine ne derece sahipsiniz?

1 2 3 4 5 6 7
Sık sık Çok nadiren

12. Ailenizde çok güvendiğiniz birinin sizi hiç hayal kırıklığına uğrattığı oldu mu?

1 2 3 4 5 6 7
Hiç Olmadı Her zaman oldu